

Каленик

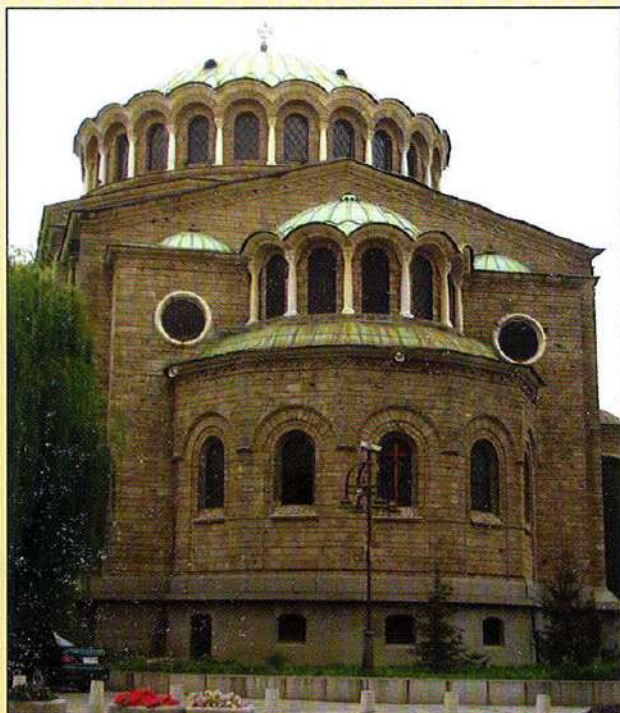
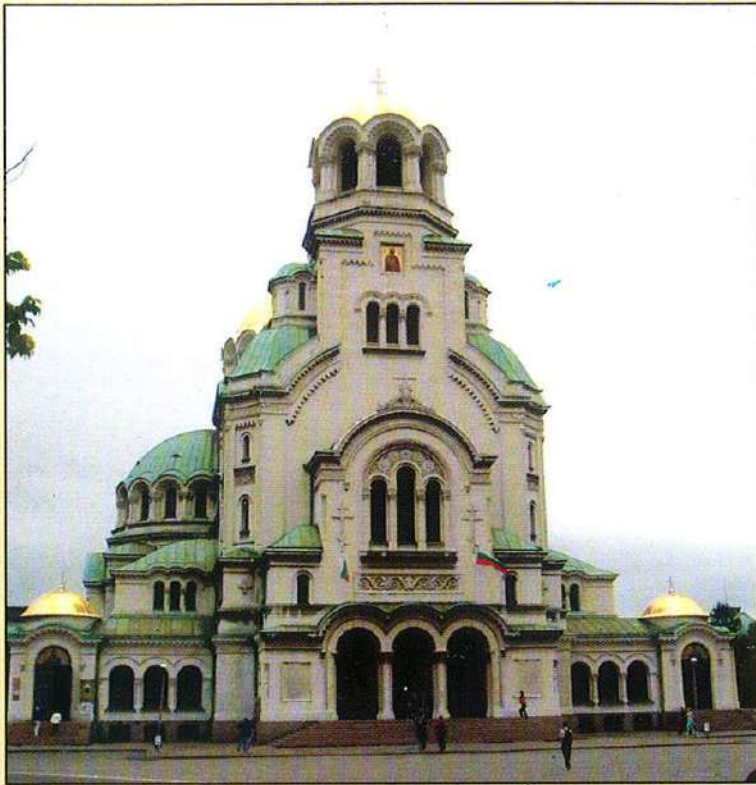
ИЗДАЊЕ
ШУМАДИЈСКЕ
ЕПАРХИЈЕ

2005

5

Православне цркве у Бугарској

САДРЖАЈ

Теологија Рођења Пресвете Богородице, Мирјана Татић - Ђурић	2
Мајка Бога, Мајка Богочовека, Мајка Цркве, Јустин Поповић	3
Крсти светим - виновник радостим и победни знак спасења, Свети Јован Златоусти	4
Крсти је чувар чиставе васионе, Кипријан Керн	5
Евхаристија - јављање живој и васкрслој Христима, Горан Мићић, јереј	6
О утицају музике на развој личности, Небојша Младеновић, јереј	9
Разговор са протојерејом др Љубивојем Стојановићем, помоћником министра вера у Влади Србије	11
Црква и историја - Вољавча 1805 - 2005	13
Из летописа Шумадијске епархије - наша Жива Црква	16
Поклоничко путовање светилима Бујарске цркве	20
Деце се васпитава срцем, искуства свештеника и лекара	22
Типик архиепископа Никодима сачуван заслугом Лазара Мирковића	24

Дчија страна

Службени део: Промене у епархији; Служења, посете и пријемни
епископа шумадијског

Нове књиге

Новоручиољожени свештеници

Прва страна: Вољавча 28. августа 2005.

Последња страна: Свети Симеон Столпник, руска икона

Каленић

Издази с благословом
Његовог преосвештенства
епископа шумадијског
Господина Јована

Година XXVII
број 5, (161), 2005.

Издавач
Српска православна епархија
шумадијска

Издази
шест пута годишње

Главни и одговорни уредник
Никола Миловић, јереј

Заменик главног и одговорног
уредника
Негослав Јованчевић

Редакција
др Зоран Крстић,
протојереј-ставрофор
Рајко Стефановић,
протонамесник
Милић Марковић, јереј
Марко Митић, јереј
Драган Икић, јереј
Небојша Младеновић, јереј
Гордана Јоцић
Владан Костадиновић

Уреднички и администрација
«Каленић»,
Владимира Роловића бб,
34000 Крагујевац
телефон: 034 371-192
e-mail: kalenic@verat.net

Тираж
3000 примерака
Припрема и штампа

БЕО
ШТАМПА

Београд

Теологија Рођења Пресвете Богородице

ШАТОР СВЕДОЧАНСТВА ПОСТАЈЕ ХРАМ БОГА СЛОВА И ТРОЈИЦЕ

Мученик за свете иконе и епископ критски, свети Андреја (660 - 740), написао је похвално слово на празник Рођења Богородице, рекавши: "Ово је почетак празника јер се више не ради о закону Старога завета и сенци, већ о њиховој противности - истини и милости." У сличној беседи истог повода, Лав Филозоф (IX - X век) изриком саопштава: "Њеним рођењем ми слави́мо Њега, у ствари, долазак Бога на земљу." Из ње је изашао Цар Славе обучен у пурпур да ослободи сужње (Ис 61, 1). За светог Јована Дамаскина то је био свети порођај јер је Ана (милост) донела на свет неизмерно благо људском роду преко кога Творац сједињује људску природу са Словом Божијим који се уздиже и обожује читав свет. За патријарха цариградског Фотија (IX век) Рођење Богородице значи припрему палате самом Господу. Она је храм Божији чијем дому припада светлост на дуго време (Пс 93, 5). Свети Епифаније, хвалећи Богородицу, тумачи име њеног оца, Јоакима, као припрему Господа јер је он припремио Дјеву Марију која је храм Господа. Хрисип, ставрофилак јерусалимског храма, каже за Богородицу да је ковчег, али не Ноев, већ онај који садржи таблице закона јер у својој утроби носи Онога кога нико не може да прими. Тај је текст читан у јерменској литургији на празник Успења Богородице.

(...)

Теодор Анкирски на Ефеском сабору читао је као аргумент да је Богородица славнија од раја јер је родила Бога и да је из Пресвете Дјеве израстао Бог. И свети Јован Златоусти објашњава да Еден значи девичанско тло које не зна за плуг нити је рањено браздама. Само на Божију запо-

вест без обрађивања ствара раскошну вегетацију. Та девичанска земља је библијски тип Богородице Дјеве која без семена цвета. Она је рај чији плодови нису материјални јер је шибљика из Јесејеве лозе која људима доноси спасење. Зато је и Исихије такође зове вртом без семена и плодом без обраде. У химни Марији Блаженој свети песник Јефрем Сиријски зове је Дрветом живота скривеним у рају који штити читав свет својом сенком, а своје плодове пружа свуда, и ближе и даље.

(...)

Говор Јована Дамаскина на празник Рођења Богородице изречен је у Јерусалиму на месту званом Пробатица (Овчија врата) где се налазила бања са пет покривених тремових звана Витезда (Јн 5, 2) и црква посвећена Богородици на месту становања њених родитеља и њеног Рођења. Ову цркву уништили су у VII веку Персијанци и Арапи. На том месту Дамаскин чита текст век касније где сажима читаву православну догму оваплоћења сагле-

дану кроз традицију. Место рођења Богородице, врата Пробатица постају символ спасења, она наговештавају дубоку повезаност Божанског и људског коју Стари завет приказује лествицом Јаковљевог, брдом Синајем и Шатором сведочанства. Рођењем Богородице Шатор се претвара у храм Бога Слова и Тројице, а Богородица постаје оруђе Божанског отелотворења. Њеним Рођењем саздана су Источна врата кроз која ће доћи и изаћи Христос, али ће она остати затворена. Метафорично, Дамаскин види Богородицу као сјајно

Божије брдо које прелази све планине и висине људске и анђелске. Од ње се без дела људске руке откинуо угаони камен, Христос, та изузетна личност у којој су спојени антиподи људске и Божанске природе. Пустинја је озеленела, каже Дамаскин, јер је Ана добила кћер, Врата светлости и Извор живота у којем се Божанско оваплоћење и људска дивинизација сажимају у једном. Зато Дамаскин позива: "Дођите сви народи, људи свих раса, свих језика, свих година и свих достојанстава да слави́мо са радошћу рођење радости за читав свет." "Ако Грци обежавају сваком чашћу и даровима годишњице њихових божанстава, намећући духу

лажљиве митове и засењујући истину, а и краљевима како су били напад читавој егзистенцији, шта тек треба да учинимо да бисмо прославили дан Рођења Мајке Бога преко којег се читав људски род преображава и чијом заслугом се грех прамајке Еве претвара у радост. Ева је чула Божанску поруку: *У муци рађаћеш синове и држаћи мужа свога* - док је ова друга, Богородица, добила благу вест - *Радуј се љуна милости, Господ је с тобом.*" ■

Мирјана Татић - Ђурић

МАЈКА БОГА, МАЈКА БОГОЧОВЕКА, МАЈКА ЦРКВЕ

Неоспорно, Пресвета Богородица је највећа и најбогатија дародавка рода људског. Дала нам је, родила нам је Бога као човека, као Богочовека. И са Њим: Вечну Истину, Вечну Правду, Вечну Љубав, Вечно Добро, Вечни Живот. И, тиме дала све што вечито треба људском бићу у свим световима: спасење, охристовљење, обогочовечење, обожење, отројичење – све свете тајне и све свете врлине. А кроз све то и у свему томе: најмилије чудо свих Божијих светова чудесног и свечудесног Бога и Господа, Исуса Христа Богочовека. Због свега тога свеистинита је богонадахнута блавест светог Оца нашег Григорија Паламе: “Нико не долази к Богу сем преко Пресвете Богородице и од Ње рођеног Посредника, и ниједан од дарова Божијих не даје се ни анђелима ни људима сем преко Ње... Дјева Мати је неупоредиво већа од свих и од свега: заједничари Божији постају преко Ње – заједничари; Њу после Бога славе они који Бога славе. Она је основа пророка, глава апостола, храброст мученика, темељ учитеља, слава земаљског, радост небеског, украс сваке твари. Она је почетак и извор и корен неисканих добара. Она је врхунац и савршенство свега света. Преко Богомајке светитељи примају сву њихову светост.”

Боговођена мисао светог Златоустог, величајући Пресвету Богородицу, блавести: “Међу људима се не може наћи нико такав као што је Богородица Марија. Она је Мати спасења, јер је родила Спаситеља.”

Богомудри исповедник богочовечанске истине о Пресветој

Богородици, свети Кирил Александријски, вели да је она – “света Црква”. Свети Кирил спаја личност Пресвете Богородице са појмом Цркве. Црква се не може ни замислити ни постојати без Свесвете Мајке Спаса Христа. Пресвета Богородица је Црква и Црква је Пресвета Богородица. Када се рекне *Богородица*, тиме се обухвата сва идеја Цркве, јер се именом Богородица у личности Приснодјеве Марије изражава сва Божанска тајна Личности Исуса Христа. Да, да, да, без Пресвете Богородице нема Богочовека, нема Спаситеља, нема Цркве, нема спасења, нема обогочовечења, нема отројичења. И сав се свет претвара у најбесмисленији ужас, а човек – у најстраховитији пакао, пакао, пакао.

Пресвета Богородица је Мајка Бога, Мајка Богочовека, и тиме Мајка Цркве, јер је Мајка тела Богочовека. А тело Богочове-

ково је Црква. По бесмртној блавести светог Кирила Александријског, Пресветом Богородицом су “утврђене цркве по целој васељени”. И уз то још долази и ова истина, Богородицом се остварује спасење, јер је Она “радионица нашега спасења”. Нема сумње, Пресвета Богородица је оно што и Њен Божански Син, јер нам је Благодат родила и сама *Благодатна* постала. Она је прво Еванђеље Господа Христа оваплоћено у нашем земаљском свету, Еванђеље свесавршено, вневечно, богочовечно. Јер Богочовека Христа је родила, и заувек Богородица остала. Богочовека Христа, то *вечно Еванђеље*. Еванђеље за све што се човек зове. Отуда Она, свечудесна и јесте Црква Христова, тело Христово, увек сва у Богочовеку; и Он –

увек сав у Њој, Богородици. Све Богочовеково припада прво, првенствено и непосредно Њој, и преко Ње васцелој природи људској, човечанској, јер је Она дала човечанску природу Богочовеку Господу Христу; и преко Ње човечанство је постало Богочовеково. Све наше, човечанско и људско, иде ка Господу Богочовеку преко Ње. Она, свебезгранична Посредница и стога Заступница и Спаситељица: сво Еванђеље, сва Црква, и све силе њихове. Њоме се извршује спасење и обожење сваког члана у Богочовечанском телу Цркве. Стога и молитвени кликтај к Њој: *Радуј се, ишћујење Творчевој домостроја спасења!* Нема сумње, Богородицом смо добили *свесавршено спасење*. Вистину, Она нам постаде Посредница свих добара. У Њој Бог постаде човек, и човек Бог. ■

Архимандрит
Јустин Поповић

Уздизање Часног крста и Освећење храма Вакрсења - Крстовдан

КРСТ СВЕТИ - ВИНОВНИК РАДОСТИ И ПОБЕДНИ ЗНАК СПАСЕЊА

У дан Уздизања Часнога крста и Освећења храма Вакрсења у Јерусалиму сва твар се радује јер овај двоструки празник обухвата све спасоносне догађаје, од Христовог Распећа, Погребења и Вакрсења до проналаска Часнога крста од свете Јелене и подизања - Освећења храма Вакрсења; затим Освећење више пута обновљенога Храма и нарочито догађај Обнове - Освећења Храма и Повратка - Воздвижења Часнога крста 630. године под патријархом Модестом (после персијског уништења Храма и одношења Часног крста 614. године)

Налазимо се уочи дана празновања Крста - нека ликују хорови анђела!

Приближује се тренутак показивања Крста - нека се род смртних поклони!

Певајмо о божанској моћи Крста - нек' се гомиле демонске у бекство обрете!

О, Крсте свети... као са живим хоћу да беседим с тобом, виновником радости и победним знаком спасења нашег!

Тобом су двери Раја отворене, тобом је моћ смрти срушена, тобом пакао лишен плена свог, тобом се мртви живота удостојише,

тобом разбојник у Рају ликује, тобом се земно с небесним сједињује.

Кроз тебе је - познање истине, тобом је препорођај крштења дарован,

тобом опроштај грехова измољен,

тобом дар Духа Светог запечаћен.

Тобом знаменовани храмови - домовима се Божјим називају,

тобом празници и славља наша блистају! ...

Језик не може изрећи шта је све Христос роду људском кроз тебе даровао.

Приступимо, побожни зборе, и чистим уснама целивајмо часно Дрво на коме је Своје божанске руке раширио Христос Бог наш, на коме су убице проболе Његова света ребра, на коме су га појили пићем смешаним са жучи док се гомила с подсмехом ругала: *Друјима њомаже, а себи не може њомаћи* (Мк 15, 29-31). И још: *Ако је син Божји, нека сад сиђе с крста ња ћемо ња веровати* (Мт 27, 40-42)...

Крстом смо се научили побожности и познали моћ природе божанске;

Крстом смо познали правду Божју и достигли целеумља доброте;

Крстом смо упознали један другог и - некад далеки - сјединили смо се у Христу и постали учесници благодати Духа Светога;

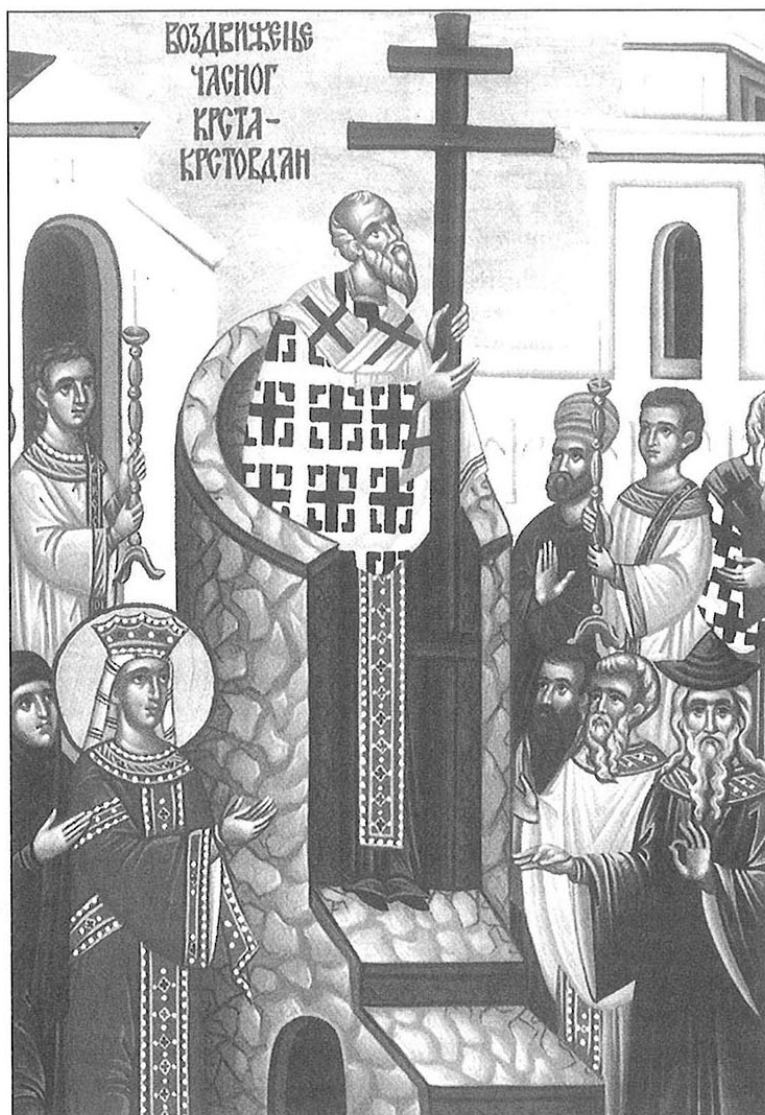
Крстом смо познали љубав и силу, и не откажујемо умрети један за другог;

Крстом смо презрели сва добра овога света и претворили их у ништа, очекујући будућа блага и гледајући у невидљиво као у видљиво!

Крст се проповеда - и истина се у Бога исповеда, и истина се по свему свету разноси;

Крст се проповеда - и мученици страдају, и исповедништво се утврђује;

Крст се проповеда - и Вакрсење се дарује, и живот јавља, и Царство небеско утврђује, и неверни верују! ...

Крст је био подигнут против Живота, али је њиме дарован живот свету и смрт уништена!

Крст је био подигнут против Истине, али је њиме свет испуњен истином!

Крст је био подигнут против Господа, но Он је на њему раширио руке Своје и све привукао Себи! ... ■

Свети Јован Златоусти
Превео јеромонах
Хризостом (Војиновић),
Мисионар, октобар 1936.

КРСТ ЈЕ ЧУВАР ЧИТАВЕ ВАСИОНЕ

И кроз три stoleћа после Христа равноапостолни Цар са својом праведном мајком проналазе и узносе Часно дрво пред народом. И у знак сећања на ово свесветско објављивање и сада се врши у саборним црквама у архијерејским служењима ово воздижење Крста. Уз дирљиво певање *Свeтeм Бoжe*, које се прати кађењем и светиљкама, полако се износи из олтара Крст и посред цркве врши се његово воздижење. Петсто пута звучи *Госпoдe, њoмилуј*, час доле, час горе по хроматској скали. Час умало не додирнувши земљу, скоро само длан изнад ње, час се дижући све више и више. Исправља се погурена фигура архијереја, постављају се равно дикирије и трикирије, дижу се њихови пламичци у исту раван са Крстом и он се узноси још више заједно са гласовима хора, дижући се ка небу и уз високо и свечано последње трипут *Госпoдe, њoмилуј*, благосиља Крст сву васиону, као некад рукама патријарха у дане цара Константина. И тада је народ, такође за време његовог узношења, вапио: *Госпoдe, њoмилуј*, и у знак на ово врши се и сада. Крст, који се објавио Константину, бди над његовом државом, помаже му у борби против непријатеља, пружа помоћ његовим последницима, византијским царевима Другог Рима и московским царевима Трећег Рима у њиховим царским подвизима.

Веселиће се Божанским њромислом, унапред изабрани верни хришћански цареви, хвалиће се победоносним оружјем, Крстом часним, који сће њримили од Бoгa.

Они, Божији помазаници, прихватају на себе Крст целог народа, носе га на својим раменима, носе у току целог свог подвижничког пута ка страшном судњем дану када ће и дати одговор за њега. Крст је њихова тврђава, Крст је њихова моћ и сила... Црква у својим песмама, у живом искуству свог служења,

слави, освештава и благосиља свештену власт, од стране Бога помазану и ограђује је моћним Крстом Христовим, Крстом Цара Јудејскога...

Крст чува и сву васиону, све нас грешне.

Часни крст је нађен у Јерусалиму и са љубављу свих целива

се и поштује. На небесима пак образу Крста служење врше анђелски чиновци. Умни пукови бес-телесних духова непрекидно се клањају тајанственом и спасоносном образу.

Крст њречасни, њоред кога унаоколо сћоје анђеоки чиновци...

Сада анђелске војске носе ко-иље - часно дрво, бољобојажљиво ња окружујући.

И некад, сагласно црквеном предању, у Риму је ка постављеном образу Крста трипут годишње силазио анђео са небеса и кадио Крст.

На земљи се људи веселе крсту, на небесима се анђели радују.

Крст ње анђела слава и демона рана...

Плаше се демони, дрхте и мрзе ђаволски пукови у својој немоћној и јаловој злоби, јер Крстом је дошла радост свему свету и погибија демонској сили. ■

Кипријан Керн

КРСТ ЈЕ УЗДИГНУТ, УЗНЕСИМО СЕ СА ЊИМ

Нека се радује Црква Христова, и нека процвета као љиљани у овом Обновљењу свога Васкрсења! Нека Јевреји носе жалост! Нека идолопоклоници кукају! Јер - С нама је Бог! Нека стари Израил пролива сузе, јер је остарио и неважећи!

Радујте се, синови Васкрсења, народе нови, који расте Духом и никада не стоји! Нека деца Сионова цветају као кринови међу чкаљем неверника! Нека се покажу слична Анђелу веснику Васкрсења, нека обуку бело платно, нека се облаче светло! Нека одбаце сваку бригу, нека учине да се покаже сјај Васкрсења, и нека отресу сву ташту материју као прашину!

Крст нас је превео из ропства на слободу! Ми припадамо слободи! Не потчините себе никада више јарму ропства! Не допустите да вас победе похоте тела, јер ониме чиме је неко побеђен, тиме бива поробљен. Не сејмо у тело, да не бисмо пожњели трулеж. Служимо само Богу, Господару наше природе. Дух лукави одагнат је далеко од нас. Уведимо уместо њега Духа благодати. Дух Свети се радује стварима светим и духовним. Обновимо све удове душе наше и тела нашег Духом Светим. Принесимо Богу нашем сву осећајност и снагу наше природе, и примићемо од Њега Духа. Мисли Духовној дајмо - мисао нашу, Речи Божијој - реч нашу, Духу Господарском - глас наш, Тројици Јединственој и Једносушној - жељу и љубав нашу.

Крст је уздигнут, узнесимо се са Њим!

Васкрсење Христово је обновљено, обновимо се са Њиме!

Нека ти целокупни Пазник и целокупна Тајна буде узрок обновљења, о свештено стадо Божије!

Свети Јован Дамаскин, превео епископ Атанасије (Јевтић)

ЕВХАРИСТИЈА - ЈАВЉАЊЕ ЖИВОГ И ВАСКРСЛОГ ХРИСТА

Евхаристија је литургијско сабрање Цркве на једном месту. Она је предујам, прихватање и предокушање есхатолошке заједнице Царства Божијег

Читајући Свето Писмо Новог Завета лако можемо запазити места која означавају литургијско сабрање и показују реалност Христовог постојања на Евхаристији. У 24. глави Еванђеља по Луки у одељку о јављању Христа двојници ученика (Клеопи и другом који није именован), на путу за Емаус, јасно је изражена мисао о праслици евхаристијског сабрања и јављања Христовог на Литургији вернима, окупљеним око Једног да би васкрсли заједно са Њим и да би победили смрт и пролазност.

По еванђелском сведочанству, Емаус је био шездесет стадија удаљен од Јерусалима. Ученици су разговарали о Христу и о догађајима који су се тада догодили. Усред разговора, њима се придружио Христос, али очи ученика бејаху задржане да га не познају, јер још није дошао час да га видимо онако како ћемо га видети у Царству Божијем, лицем у лице. Ипак, Христос започиње разговор са њима и пита о чему разговарају и зашто су тужни. Клеопа зачуђено пита да ли је могуће да Он једини не зна шта се ових дана збило у Јерусалиму. Овде долазимо до тренутка у којем се очитује лични однос Учитеља и ученика, Христа и Клеопе. Клеопа је можда чак и љутитио упитао Христа, да ли је могуће да је он једини који није схватио шта се ових дана дешавало. Испрва, овај дијалог личи на препирку, али обрнутом перспективом долазимо до једног новог аспекта односа људи и Бога Сина. Син пита људе за себе, а човек пита Сина зар је могуће да Он не зна шта

Јављање двојници ученика на путу за Емаус

се тих дана догодило у Јерусалиму. После тога разговор се одвија као по сократовској мајеутичкој методи. Христос порађа Клеопино знање. Они заједно почињу да објашњавају оно што обојица знају о Исусу Назарећанину, човеку пророку, силном пред Богом и људима, како на речима тако и на делима. Затим следи оптуживање првосвештеника и политичке власти, јер су предали и осудили Христа на смрт.

Након тога, ученици показују своју јеврејску свест о очекивању да ће Месија доћи са мачем у руци и подићи Израил на пиједестал у том делу Римске Империје. Ученици су били Јевреји и имали су свест коју су сви Јевреји имали, а то је очекивање победе Месије над поробљивачима.

Ученици јасно кажу да су се надали да је Исус онај који ће их избавити.

Долазимо до кулминације разговора. У 22. стиху, 24. главе Еванђеља по Луки, пише: "А запрепастише нас и неке жене између нас које су биле рано на гробу." Шта значи овај стих? Шта значи то да су се ученици запрепастили? Чиме су се запрепастили? Тела није било. Господ је пророковао да ће у трећи дан по смрти устати из мртвих. Зар са овим нема везе Његово пророчанство о подизању јерусалимског храма у трећи дан? И тада су Израјљци рекли да је немогуће подићи за три дана нешто што се градило четрдесет и шест година.

И сада кажу да су се запрепастили када су схватили да је Тело устало из гроба.

Ипак, ученици признају да су отишли до гроба да провере речи ових жена. Опет се неверни Тома јавио у људима. Исус тада ученицима говори о вери и о невери, о безумљу и о спором срцу.

Након тога, стигавши у Емаус, они сви седе за трпезом. Христос узима хлеб, благосиља га, прелама и даје ученицима. Њима се тек тада отварају очи и они га препознају. Али, Он тада постаје невидљив за њих. Шта значи невидљив? Није се Христос као маг јављао и бежао од својих ученика, већ вера га јавља и отклања. Ако људи верују, Он се јавља и учествује у њиховим животима, а где нема вере у Њега, Он је невидљив.

дљив. Ученици су га препознали у ломљењу хлеба, јер је Он исто тако и на Тајној вечери узео хлеб и заблагодарио и преломио га и дао својим ученицима. Вратили су се одмах у Јерусалим, и окупљеној Једанаесторици рекли да су препознали Христа у ломљењу хлеба.

Такво ломљење хлеба се јавља свагда у историји, када се верни окупљају и призивају Господа да се појави и покаже на Литургији. На сваком евхаристијском сабрању јавља се Христос и верни га препознају у Причешћу.

Прича се наставља. Пошто су ученици испричали Једанаесторици да су га препознали у ломљењу хлеба, Он се опет јавља својима и каже им: "Мир вама!" Литургијски поздрав опет показује везу Светог Писма и Свете Литургије, речи и дела. Однос теорије и праксе се највише огртава у том библијском моменту. Превазилажење и сједињење ове две димензије се решава само вером. Вера у Писмо и вера у Дело воде нас у препознавање Господа Исуса Христа у историји. Ова еванђељска прича нам показује како Црква живи у историји. Ова прича јасно указује на Свету Евхаристију. Све што је Господ урадио са хлебом, тј. узео га, благословио, преломио и дао ученицима, експлицитно показује оно исто што је Он урадио са хлебом на Тајној вечери. Хришћани, који редовно долазе да заједничаре у Светој Литургији, причешћујући се Светим Телом и Крвљу, одмах могу да закључе шта је еванђелиста Лука хтео да каже овим одељком. Данас треба да се трудимо да у ломљењу хлеба увек препознајемо васкрслог Господа, баш као што су га препознали ученици у Емаусу. Потоњи хришћани нису били на Тајној вечери, али препознају Христа на свакој Литургији, зато што им је вера јача од разума. Рационалним путем ломљење хлеба не би представљало никакав символ појаве Господа у историји. Многи би рекли да се Христос на тај начин не може појавити међу нама, али два ученика су га заиста видела у Телу.

Евхаристијски смисао је наглашен у овој еванђељској сцени и зато што се сусрет збио у први дан у седмици, тј. у недељу. То је дан који је од самог почетка Црква прогласила даном ломљења хлеба. Свима нам је јасно да еванђеља нису настала одмах за време Христовог живота. Дакле, Црква се окупљала у недељу око једног који је ломлио хлеб, делио га вернима и извршавао заповест Господњу да ово чинимо у Његов спомен.

Христос је после Васкрсења остао на земљи до свог Вазнесења. Светим Духом је остао у и са Црквом, са својим ученицима који су Га препознавали у тренутку самог ломљења хлеба. Оно што је најбитније јесте да ми препознајемо Христово присуство у Светој Литургији. Док Христос други пут не дође, морамо се причешћивати Његовим Телом и Крвљу. Морамо препознати Христа у историји, баш као што су га ученици у Емаусу препознали. Евхаристијска заједница је одувек била Тело Христово, тј. Црква.

Без обзира на све промене које су се догодиле у историји Цркве, хришћани увек теже ка једном апсолутном циљу, ка васкрслом Господу који нас васкрсава, и ка вечном животу у Царству Небеском. Циљ су редовно остваривали, остварују и оствариваће на Светој Евхаристији (која иконизује Царство), тј. при ломљењу хлеба, када се Господ јавља својим ученицима.

Како каже отац Александар Шмеман, служење Евхаристије може најпре да се схвати као путовање. То је путовање Цркве у димензију Царства Божијег. Употребљавамо ову реч "димензија" јер изгледа да она најбоље одражава начин нашег тајновитог уласка у васкрсли живот Христа. Слика је "оживљена" ако се посматра у три уместо у две димензије. Присутност треће димензије дозвољава нам да много боље видимо стварну слику онога што је било снимљено на фотографији. Скоро на исти начин, мада је наравно, свака аналогија осуђена на неуспех, наш улазак у присутност Хри-

ста, улазак је у четврту димензију, која нам дозвољава да видимо крајњу реалност Живота. То није бежање из света. Пре се може рећи да је то долазак на раскршће са којег се реалност света може видети много потпуније. Путовање почиње онда када хришћани оставе своје домове и постеље. Они стварно остављају свој живот у овоме садашњем и конкретном свету и, без обзира да ли треба да путују петнаест миља или да пређу само неколико улица, светотајински акт се већ дешава, акт који је услов свега осталог што треба да се деси. Јер они су сада на путу да образују Цркву, или да будемо прецизнији, да буду преображени у Цркву Божију. Они су били до тог момента појединци, неки бели, неки црни, неки сиромашни, неки богати, били су "природни" свет и природна заједница. Сада су они позвани да се "саберу на једно место", да понесу са собом своје животе, свој "свет" и да буду нешто више него што су били: нова заједница са новим животом. Они ту превазилазе категорије заједничког богослужења и молитве. Сврха овог "сабирања заједно" није у томе да се природној заједници просто дода религијска димензија, да се она "побољша" учини "одговорнијом", више хришћанском. Циљ је да се оствари пуноћа Цркве, а то значи да буде присутан Онај у коме све добија свој крај и има свој почетак.

Значи, Литургија почиње као стварно одвајање од света. У нашем покушају да хришћанство учинимо примамљивим за човека са улице, ми смо често умањили, или чак и сасвим заборавили, ово неопходно одвајање. Ми се упорно трудимо и желимо да хришћанство учинимо "разумљивим" и "прихватљивим" за неког митског "модерног" човека. А заборављамо да Христос, о коме говоримо, "није од овог света", и да га после Његовог васкрсења нису препознали чак ни Његови ученици. Христова прослављеност нема у себи принудни, објективни доказ. Његова прослављеност је позната само преко тајан-

ствене смрти у крстионици, преко помазања Духом Светим. Позната је само у пуноћи црквеног сабрања, када се Црква спрема да дочека Господа и да учествује у Његовом васкрслом животу.

Рани хришћани су били свесни да морају да се вазнесу на небо, где се и Христос вазнео, да би постали Храм Духа Светог. Дух Свети показује свет који долази. Он установљава Царство Божије. Он нас увек води у онострано. Бити у Духу значи бити у небесима, јер Царство Божије је "радост и мир у Духу Светоме". У Евхаристији Дух је онај који запечаћује и потврђује наше узношење у небо, који преображава Цркву у тело Христово и стога показује елементе наших приноса као заједницу у Духу Светом. У томе је освећење свете тајне.

По речима владике Атанасија Јевтића, од самог почетка Цркве

на Истоку сав црквени живот био је сконцентрисан око Свете евхаристије. Било да су то биле молитве и богослужења, вечере љубави или сабрања - све се свршавало у склопу Свете евхаристије. Све свете тајне: крштење, миропомазање, покајање, брак и поготову рукоположење, свршаване су на евхаристијском сабрању у Литургији. До које мере је сав црквени живот Православне Цркве на Истоку (а он је то и данас), био прожет евхаристијском свешћу, најбоље показује сам чин византијске Литургије и уопште византијског богослужења. Наше православне богослужбене књиге, било да се ради о Служабнику, Великом Требнику, Типику, Октоиху, Минејима или Триоду, прожете су од врха до дна пасхалном евхаристијском тајном Христовом. Све и сва, сва твар и свако ство-

рење неба и земље, освећује се и приноси Богу као дар захвалности Цркве Његове, и на све се изводи очиститељна и теургичка благодат Духа Светог, са последњим циљем - да се све возглави и учлани у Тело Христа Богочовека и тако све обожи и охристови.

Православље сагледава Цркву најконкретније и најстварније у Евхаристији, а то значи да је сагледава истовремено у Христу и у Духу Светоме. Црква је Тајна Христова, али је такође и тајна Духа Светог и Његове делатности у свету. И једно и друго се реализује, остварује, конкретизује на Евхаристији. Евхаристија је тајна Оваплоћења, смрти и Васкрсења Христовог, али не мање и тајна Педесетнице. Дакле, она је догађај Христа Оваплоћеног, Распетог и Васкрслог, али и догађај силаска и дејства Духа Светог у Цркви. ■

Горан Мићић, јереј

Нове књиге

ТЕМЕ ХРИШЋАНСКЕ ЕТИКЕ

Писци књиге *Теме Хришћанске етике*, коју је, у преводу госпође Јелене Фемић Каапис, издала издвачка кућа Епархије шумадијске Каленић, су професори Г. Мандзаридис, В. Јулцис, Ј. Петру и пок. Н. Дзумакас. Нашој јавности је најпознатије име Георгиоса Мандзаридиса чија су дела већ превођена на српски језик. Професор Мандзаридис је утемељивач катедре за Хришћанску етику и социологију на Теолошком факултету у Солуну. Његово дело је отворило простор за рад многим генерацијама теолога.

Књига је подељена у четири поглавља: 1. Предуслови етичког живота, 2. Основна полазишта, циљеви и изрази етичког живота, 3. Критичне egzистенцијалне ситуације, 4. Социјална питања етичког живота.

Оно што је посебна вредност ове књиге и што је чини различитом од постојећих књига које се баве етичком проблематиком на нашем језику, је у томе што третира етику не као самостални хришћански феномен, већ као манифестацију духовног живота. Како сами аутори кажу, аутентичан етички живот се не ограничава на држање објективних форми или на послушност према законским забранама и наредбама. Карактеристике Хришћанске етике су слобода и љубав, јер нам Христос није дао нови закон, ново учење, нову науку и слично, већ самога Себе. Наш однос са Христом се не темељи на правилима и формама већ на заједници Тела и Крви Његове, другим речима на Цркви. Из искуства сусрета и заједнице проистиче одређени начин живота, проистиче православни етос (или итос), који увек чува

основна обележја Хришћанства, а то су, како смо рекли, љубав и слобода. Нагласак на духовном тј. црквеном доживљају је веома важан за нашу средину и за мисију Цркве у нашем савременом друштву. Нарочито када људима треба објаснити и показати да Хришћанство није сложени систем пожељних и непожељних радњи типа *ваља се и не ваља се* већ слобода у Христу. Закон не води у слободу, већ упражњава једну конкретну педагогију: ону коју жели законодавац, човек који има власт. Такву педагогију, која за Хришћанство представља припрему, Бог је спровео Законом у Старом завету. Новозаветна етика, иако не негира старозаветну, ипак је нешто друго, потпуније и савршеније. Колико човек живи слободом коју му Христос дарује, толико напредује у свом етичком животу. Напредовање, које зависи и од човекове воље, напада се и за своју основу има живот у Цркви, при чему, најпре, аутори мисле на учествовање у Светој Евхаристији и причешће Телом и Крвљу Господњом. Ту се сусрећу човекова вера и Божија благодат и само онда човек напредује у хришћанском етичком животу. На основу овог основног хришћанског искуства аутори разматрају и читав низ савремених етичких проблема попут социјалног питања, еколошке катастрофе, људских права и мира.

И већ због ових изнетих карактеристика, а посебно због извођења Хришћанске етике из сфере закона, ова књига завређује посебну пажњу. ■

Др Зоран Крстић, протојереј-ставрофор

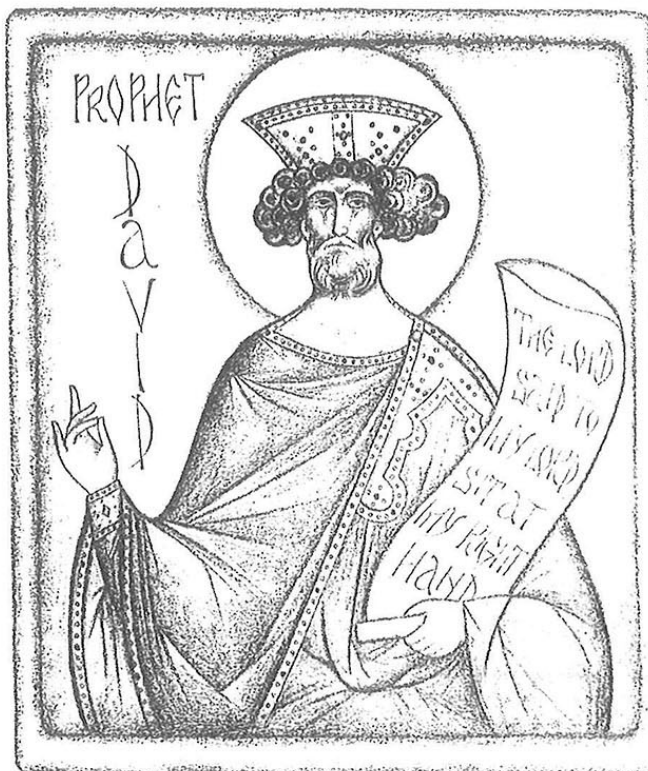
О УТИЦАЈУ МУЗИКЕ НА РАЗВОЈ ЛИЧНОСТИ

ПИТАЊЕ: Поштована редакцијо, у Србији у којој данас живимо, приметно је напуштање традиционалних вредности и хришћанског морала. Ово нарочито важи за омладину међу којом има све више насиља и других облика асоцијалног понашања. Заслуге за то, по мом мишљењу, једним делом припадају и савременој култури, посебно музици, јер, како многи кажу: "Није ни чудо како се понашају с обзиром на то шта све деца гледају и слушају." Можете ли објаснити како слушање појединих музичких праваца утиче на психу, социјално понашање, па и на здравље омладине? Посебно ме интересује како на то делује православна духовна музика.

Р. В. из Јагодине

ОДГОВОР: По једној кинеској пословици стање музике у једном друштву је показатељ духовног стања тог друштва. Ми смо данас просто заплуснути разним музичким жанровима и стиловима. Њихов утицај је, као што и Ви примећујете, несумњив, но питање је да ли свака музика благотворно делује на људски организам. Руски научник Е. Цијалковски истражујући утицај музике на човека дошао је до застрашујућег закључка: "Музика је снажно узбуђење, моћно оруђе налик на лекове. Она може да трује и да исцељује. Као што лекови морају да буду под контролом стручњака, тако и музиком треба да баратају znalци."

Ове чињенице су били свесни најстарији народи, на пример Египћани и Феничани, па су унели музику у своје религиозне свечаности, а у доба цветања, сјаја и славе њихових држава, музика је имала запажену улогу. О музици су жестоко расправљали и писали грчки философи. Протагора, који је живео у шестом веку пре Христа, учио је о тајанственој повезаности инструменталне и вокалне музике са устројством свемира. Платон је предлагао да

младићи од тринаесте до шеснаесте године живота уче музику. Говорио је да музика омекшава и оплеменењује човека и да је друга половина сваког васпитања. Аристотел је саветовао да се учи музика, сматрајући је једним од најбољих средстава за правилно васпитање. Сократ, чак и у поодмаклим годинама, није одустајао од свирања на флаути. У музици је налазио спокојство, одмор и духовно задовољство. Забележено је да је једном приликом Демостен, кад су његови гости, после обилног јела и пића, пожелели да вичу и да се свађају, дао знак музичарима да засвирају. Римљани су, обузети честим ратовима и освајањима, у музици тражили разоноду и забаву више него етичко-васпитну намену. Јевреји су такође велику пажњу поклањали вокалној и инструменталној музици и она је била наставни предмет у пророчким школама. "Чуј Боже, глас мој у јаду моме, и од страшног непријатеља сачувај живот мој." (Пс. 64, 1) При освећењу Соломоновог храма спомињу се Левити певачи. (2. Дн. 12-14)

Древни Кинези су веровали да музика ублажава тегобе против

којих су чак и лекари немоћни. Многи књижевници, философи, психолози, велики мислиоци уопште, изrekli су разноврсне мисли о музици, истичући, поред осталог, и њен велики морално-васпитни значај у друштву. Тако је речено да је музика учитељица света која испира све што је нечисто, ситничаво и зло (Шопенхауер). "Љубав и музика су два крила душе", писао је француски композитор Хектор Берлиоз.

Оно чега нарочито треба бити све-

стан је то да музика одређеног композитора преноси његово душевно стање (какво је оно било у тренутку компоновања) на слушаоца. С тим у вези треба истаћи да музика као средство невербалног емоционалног утицаја делује не толико на свест колико на подсвест.

Ако све ово знамо онда ће нам бити јасно да су неки од изгреда наше омладине (не само на рок концертима, на којима увек има повређених и где полиција редовно мора да интервенише) инспирисани и наметнути рок музиком. Јер шта се може очекивати добро и племенито од деце која одрастају уз песме и групе чији су називи Кољач, Ноћно вреба-ло, Напад и слично. Поред овог, многе рок групе су препознатљиве по побуни против традиционалних вредности хришћанског морала и оне сугеришу отпор младих према њему (подстицање на разврат сваке врсте, непоштовање родитеља...). Изрека једног древног мудраца да "за мењање људског понашања не постоји ништа боље од музике", као и Платонов став да "ако је музика варварски ритмична и бучна она

ће резултирати неговањем грубијана и простачких душа у друштву”, помоћи ће да понашање омладине доведемо у директну везу са музиком коју слушају.

Поред овога, разна истраживања су доказала постојање једног природног механизма којим музика утиче на здравље и целокупно психофизичко стање човека. Ритам се сматра срцем музике. Управо он највише утиче на физичко стање и емоције човека јер је и живот нашег организма заснован на разним ритмовима – ритму дисања, рада срца, активности и одмора. Зато нехармонична музика мења крвни притисак, убрзава пулс, мења ритам и дубину дисања, па је научно доказано постојање одређених психичких сметњи под дејством рок музике: слабије и краткорочније памћење, снижен степен разумљиве комуникације, раздражљивост, туга, осећај анксиозности.

На основу реченог закључујемо да су снага и утицај музике огромни. Она у човеку покреће скривене унутарње снаге, преображава, одводи у богат свет емоција. Слушајући музику чо-

век не може остати равнодушан. Свако може осетити да њено дејство превазилази домет речи јер својом непосредношћу оплемењује човеков дух и обогаћује његов емотивни свет. Музички ствараоци су тоновима на најбољи и најефикаснији начин успевали да искажу своја унутрашња осећања необичном снагом и лепотом. Због тога је духовна музика добила потпуно нови смисао у Цркви и својом могућношћу да разбукта религијска осећања, тј. да их развије и култивише, постала средство богослужења и средство човековог усавршавања.

Ово је најбоље изразио свети Јован Златоусти речима: “Они који певају црквене песме испуњени су Светим Духом, а они који певају сатанске песме испуњени су нечистим духом.” Такође, о музици као средству унутрашњег чишћења и узрастања говорио је и свети Атанасије Велики: “Нестаје у души немир, грубост и нерад и разгони се туга и они који певају не само својим устима него и својим умом, много користе не само себи већ и онима који же-

ле да их слушају.” Дакле, иако је човек по својој најдубљој природи homo religious овај религиозни архетип, по мишљењу професора Владете Јеротића, “је празна посуда која треба да буде испуњена религиозним садржајем. Религиозна матрица са којом долазимо на свет испуњава се од детињства у породици, школи... али овај религиозни садржај се најпотпуније усваја слушањем црквене и духовне музике.” Јер сврха поста, као и друге дисциплинске поруке Цркве или одлуке Васељенских сабора, уносиле су се у текст песама и као непогрешива догматска истина саопштавале су се и понављале кроз црквени мелос. Ликови светитеља су пример и образац вере и они нам, као најпоузданији педагози и васпитачи, уоквирени у црквене песме и тропаре говоре о свом животу са јасном поруком која упућује на савршен пут, водећи сваког појединца и заједницу из сенке ка стварности, ка пуноћи, ка Христу који је за себе рекао: “Ја сам Пут, Истина и Живот” (Јн. 14, 6). ■

Небојша Младеновић, јереј

ПРОВИЂЕЊЕ

Благо окатима који невидом и у ругоби лепоту виде, онима што умом духовним искрену пусте сузу и за грехоту туђу се постиде.
Нека је слава убогим када нам над коравом руком пруженом осмех хвале дарују и кротким, Богу угодним, јер бдију челом боравим и благошћу душе царују.

Светошћу нека су блажени скромни и смерни, у себе вазда свијени праведном стазом вођени.
Иако мрвљени, презрени, гажени, злобама гоњени и ломачом речи паљени, смртних су зала Његовом промишљу ослобођени.

Не може бити обмана Светлост што обећава и Вечно које бивствује у сфери наших надања изван земаљског лутања и овог кратког сневања.
Бесмртним делима дигоше себи дворове пред претњом црних утвара.
Уз сва та силна страдања и трпљења без јадања челичног духа у крхким људским телима у узлету, без падања, одсејај су неугаслог дивљења пред славолуком трајања.

ИКОНОПИС

(Светом Луки)

Под кистом свеца дар нам је оку светлост лепоте Божијег Лика, да дамар снажнији удахне животу у Духу Светом васкрсла слика.
Са благословом, тамјаном кађен, Израста Отац над сенком Крста.
Склад земље с Небом изнова нађен У хлебу, вино у Три прста.

Јован Стојиловић

ЈЕДНАКОСТ ПОДРАЗУМЕВА ПРАВО НА РАЗЛИЧИТОСТ

Саговорник Каленића је протојереј Љубивоје Стојановић, помоћник министра вера у влади Србије. Са њим разговарамо о односима Цркве и државе, о веронауци, о враћању црквене имовине и другим темама

КАЛЕНИЋ: Ваша оцена је да никада није било боље стање за Цркву у односима са државом. Одакле Вам тај оптимизам?

СТОЈАНОВИЋ: Заиста, ово је добро стање, али треба знати да добро стање не значи привилегију него одговорност, јер имамо ситуацију да су крштени људи, верници, не само православне Цркве него и других вера, у органима власти, па се на тај начин створила добра шанса за све нас, али у исто време пред нама је и изазов за стваралаштво, за делатно показивање да можемо да се остваримо по некој динамици саборности православне Цркве и верске толеранције, где долазимо до јединства у жељи да буде боље свима. Управо сад је време кад треба да говоримо и о толико прокламованој једнакости. Јер једнакост подразумева и право на различитост. Ако једнакост није право на различитост онда је она диктатура, онда ја намећем своје ставове теби, ти намећеш своје ставове мени, и побеђује онај ко има већину, али истина је нешто о чему се не гласа, заједница је нешто о чему се не расправља, то је нешто што се стално стиче. Тако да када кажем добра шанса не мислим да је то добра шанса да се неке осветимо, да на брзину неке нешто преотмемо, да је дошло наших пет минута, па да свима кажемо све и наплатимо дугове, већ могућност да се свако оствари у ономе у чему је, да покаже своју одговорност. Доста је било идеолошког. Сада је потребно да наступи оно стваралачко. Истини за вољу, то идеолошко, то порекло и припадност, разједало је и Цркву и државу толике године. Годинама смо се делили на леве и десне, на партизане и четнике, и све то је прерастало у сталну потребу за поделом. Ми живимо у држави у којој има мноштво вера, идеологија, идеја, и мислим да је сад добра прилика да своју различитост

остваримо, а да то не буде само питање права и дужности, већ да ми који смо верници покажемо љубав. Е, зато је добра шанса што можемо да покажемо љубав. Дакле, сада имамо

и вернике и епископе, али и премијера и министра, и учитеља и вероучитеља, и стога имамо добру шансу да за будуће генерације створимо нешто боље него што су нама наши преци у последњих педесет година оставили.

КАЛЕНИЋ: Мој утисак је да је пре седам, осам година Црква од друштва била још прихваћенија, а да је сада наступио период када надире грађанска, секуларна идеологија. Какво је Ваше мишљење о томе?

СТОЈАНОВИЋ: Добро је то што Цркву стално испитују. Добро је то што је Црква увек ту као неко од кога се тражи највише. Јер, када се од неког тражи највише значи да тај највише и вреди. Зашто не траже од некога другог тако много? Зато што знају да ту нема ничега. Ми не треба да се плашимо приговора, него треба да се стално сами преиспитујемо шта радимо. Дакле, не смемо да се успавамо. Берђајев је лепо говорио о два искушења Цркве: искушењу гоњења и искушењу слободе. У искушењу гоњења Црква је увек рађала светитеље. У искушењу слободе Црква никада не сме да допусти себи да прозива, да гони, да узвраћа, да се свети. Црква просвећује сваког човека и то је најбољи показатељ слобо-

де. Али, слобода није само у прозивкама, слобода је у стваралаштву. У том смислу видим да то тражење од Цркве треба схватити као једно гледање у Цркву као у онога ко може да преобрази човека. Могу и да се набрајају неки промашаји Цркве, али проблем је тих схватања то што она не гледају даље од човека. Мада, проблем је и у нама зато што им често заклањамо Богочовека. Дакле, ми треба да им укажемо на Богочовека и да им кажемо: "Можда сте ви бољи људи него ми, али није Црква на нама него на Богочовеку Христу који је и мој и твој Спаситељ." Сви морамо бити много отворенији, а никако себични једни према другима. И не треба да се понашамо као једна затворена група људи која је изолована од овога света, него управо да будемо отворени. И када нас највише прозивају ми треба да будемо најспремнији да им пружимо руку љубави, да им отворимо срце и да им кажемо: "Господо, не гледајте у нас, гледајте у Христа." Али, истовремено то треба и нас да обавезе, да правилно схватимо оне речи Христове: "Ви сте со земљи, ви сте светлост свету." Чини ми се да нас прозивке подсећају на те речи. Тако их треба прихватити, без

обзира на добронамерност или недобронамерност приговарача. Ми морамо приговарача учинити својим саговорником.

КАЛЕНИЋ: Докле се стигло са Законом о верским слободама? Колико је и тај закон део онога што треба да нас укључи у европске и светске интеграције?

СТОЈАНОВИЋ: Тај закон је веома потребан, али је то исто-времено врло осетљива тема. Овде бих применио оно народно: "Што је брзо то је и кусо." Хвала Богу, процес је у току и надам се да ћемо сви бити задовољни. Али, закон не може да покрене нашу љубав, то ми морамо сами. Закон је потребан да би свако радио свој посао, да се зна ко шта ради, и где је место свакоме. То је у духу праве вере. Мислим да се ствара добра ситуација у друштву у којем има мноштво верских заједница и да се успешно усклађују наши спољни односи. Наше унутрашње односе ми уређујемо сами у духу љубави, али наше спољне односе према другом и другачијем уређује држава. Она се, дакле, не уплиће у унутрашње ствари, у учење и веру Цркве, него хоће да различитост афирмише на прави начин. У том контексту, кад говоримо о Европи и европејству, треба да се сетимо да још од Немањиха имамо тај европејски дух, то трагање путем Светог Саве, који каже да смо ми Исток на Западу и Запад на Истоку. У духу православља је увек братољубље, гостољубље и богољубље.

КАЛЕНИЋ: Осим закона, који су други актуелни послови којима се бави Министарство вера?

СТОЈАНОВИЋ: Најактуелнија је верска настава. Заједно са Министарством просвете, Светим архијерејским синодом, Епископском конференцијом и другим верским заједницама стварамо повољније услове да верска настава заиста буде прави предмет, да наставник верске наставе буде као и други наставници. Хвала Богу, за сада иде добро. Реч је о новом предмету, али мислим да је он већ успешно заживео у нашим школама. Постоје још нека техничка питања као што су статус вероучитеља и расподела часова, али

евидентна је добра воља и у школским управама и у свим институцијама друштва и у црквеним и верским заједницама. Имамо, хвала Богу, нове генерације образованих учитеља тако да ће то бити оно чега ћемо се сви заједно и као држава и као друштво и као Црква и као верске заједнице поносити и чиме ћемо заиста будуће генерације осолити љубављу, животом у заједници, нечим што неће само да превазиђе нетолеранцију, него ће заједништво да дигне на један виши ниво, где ћемо заиста волети другог човека баш као што га Бог воли и да ћемо имати ту димензију побожног човека. То побожан значи по Богу и онда ће та различитост у вери да се превазиђе заједништвом у љубави.

КАЛЕНИЋ: Међу вероучитељима ипак постоји страх да нека нова власт може да укине овај предмет.

СТОЈАНОВИЋ: Надам се, посматрајући тенденције у друштву, да неће доћи до тога. То је заживело, али највише од нас зависи како ће бити. Сетимо се да је пре Другог светског рата веронаука била школски предмет, али су полазници веронауке после одједном постали атеисти. Ко их је створио? Њихови вероучитељи. То треба да буде опомена свима нама. Морамо знати да веронауци треба приступати одговорно. То је један веома сложен процес. Мислим да оног тренутка када вероучитељи постану стални радници школе са свим правима и дужностима - да могу бити разредне старешине, директори школе, дакле да буду саставни део система, а на томе се ради - мислим да ће сви схватити њену потребу и да она више никад неће бити протерана из школа. Али, још једном наглашавам, морамо да будемо свесни да смо тај проблем изазвали сами, односно да су га изазвали вероучитељи пре Другог светског рата, који су се сувише понашали теолошко. Није Црква ни антикомунизам, ни антисекташтво.

КАЛЕНИЋ: Докле се стигло са настојањима да се Цркви врати раније одузета имовина?

СТОЈАНОВИЋ: То је процес који је у току. Сигурно је да држа-

ва има добру вољу, али постоје одређене препреке, које морају да се превазиђу. Важно је видети шта се све подразумева под том имовином, али је најважније знати шта ћемо даље са том имовином. Мислим да она треба да буде коришћена у хуманитарне сврхе, у функцији мисије Цркве, јер су дародавци који су то поклањали и хтели да то буде у мисији Цркве. Тако да ће то бити још један додатни изазов и за саму Цркву. Ту треба много разумевања са обе стране, које не смеју бити супротстављане, него морају да се договарају. Мора бити и попустљивости и разумевања, нешто се може вратити, нешто не може, постоје комисије, постоје надлежни за то.

КАЛЕНИЋ: У Духовном центру Саборне цркве у Крагујевцу одржали сте предавање о одговорности хришћана у трећем миленијуму. Шта је кључно у тој теми?

СТОЈАНОВИЋ: На овим просторима често се заклањамо иза породице, нације и државе. И заборављамо понекад да веру гледамо на прави начин. Оно што треба хришћани у трећем миленијуму да ураде то је да врате изгубљени оптимизам, изгубљен у човеку који се поделио у себи, човеку који је у себи сам раздвојио лепо од истинитог и доброг. Дакле, ми хришћани морамо да будемо носиоци оптимизма, не да претимо Божјом казном, не да се понашамо као казнена експедиција, као свети остатак, него да се понашамо као они који се спасавају и као они који желе спасење сваком човеку. Да о човеку говоримо из перспективе Богом даване светости, а не наше умишљене безгрешности. Зна се *једин је Свети, једин Господ*, а ми смо они који се труде. На свакој Литургији Господ позива на светост, кроз речи свештеника: "Светиње светима." Дакле, да убедимо човека да може и треба да буде свет, а не да говоримо да смо ми безгрешни, а да су сви остали грешни. Управо да кажемо сваком човеку: "Дођи и види, хајде да заједно уђемо у динамику светости." ■

разговарала Гордана Јоцић

СЕЋАЈУЋИ СЕ, ОКРЕЋЕМО СЕ ИСТОКУ, БУДУЋЕМ ЦАРСТВУ НЕБЕСКОМ

Поводом прославе две стотине година од оснивања прве српске владе, Правитељствујушчег совјета, чије је прво седиште било у рудничком манастиру Вољавчи, а прота Матеја први председник, патријарх српски Г. Павле и епископ шумадијски Г. Јован, служили су, на дан празника Успенија Пресвете Богородице, Свету литургију и парастос славним државницима, уз учешће многих верника и данашњих чланова Владе Србије

Самопрегором многих, и из Цркве и из државне власти, током лета манастир Вољавча и друга историјска манастирска здања (конак у коме је 1805. заседао Совјет) су обновљени и сређени, да би се и на тај начин исказала свештена повезаност прошлости, садашњости и будућности. Након Свете архијерејске литургије, и епископ шумадијски Г. Јован и Његова светост патријарх српски Г. Павле, казивали су народу и угледницима о смислу о б л а г о д а ћ е н е историје наших светих предака којој будућност и Царство Божије одређују правац кретања.

Поздрављајући Његову светост, епископ Г. Јован је рекао: "Ваша светости, добро дошли у овај свештени манастир Вољавчу о овом великом празнику Успенија Пресвете Богородице да у њему одслужите Свету литургију и принесете бескрвну жртву од свјех и за свја. Хвала Вам што сте данас овде и што се молите за све нас, благословите нас Вашим патријарашким благословом. Овај свештени манастир који датира из 14. века био је и остао сведок духовности српскога народ и збивања његове мукотрпне и дуготрајне, али истрајне историје - Цркве и народа. Тог сведочења и ми се данас сећамо прослављајући две стотине година од заседања Прве српске владе - Правитељствујушчег совјета. То

наше сећање није само сећање на нешто што је било, него је спомен који данас обележавамо окренут будућности, јер све што чинимо, а и Јеванђеље нам каже, чинимо у славу Божију, спомен Божији. Сећајући се тог датума, ми се окрећемо Истоку, ка будућности, онако као што је и цело хришћанство окренуто ка будућем Царству Небеском.

Данас смо се молили да Господ буде с нама и ми с Њим, а онда нема разлога било кога да се бојимо и било чега стидимо и поред тога што нас непријатељи представљају у свету као нељуде. Али, Ти си Господе свезнајући, сви ћемо изаћи пред Тебе и онда неће моћи лажима да се оптужује или лажима оправдава. Помози нам да увек сведочимо истином, а

Ти си истина, да се истином одржавамо у овом свету као народ Божији по вери нашој православној. А вера наша значи знање те истине јеванђељске, знање живе истине која се показује у нашим поступцима, у нашем владању. То је оно што значи вера православна, а не само да говоримо и пишемо, него да се по њој свакодневно владамо и да потврђујемо да је она жива.

Браћо и сестре,

то је било у уму и срцу и наших предака када су били слободни у доба Немањића, у време дуготрајног ропства под Турцима, у доба борбе за ослобођење, у доба првог заседања прве српске владе.

Господе, помози нам да увек знамо шта је истина Твоја, да увек желимо праву истину и слободу - помози и нама и свим људима добре воље. Свима нам су, и истина, и правда, и слобода подједнако потребни. Нека Господ и Пресвета Богородица и сви свети преци наши који нас чекају на небу, помогну да и ми уђемо у број оних који у Царству Небеском

Добро нам дошли Ваша светости! Благословите овај благочестиви народ и помолите се Богу за нас грешне. Ис пола ети деспота!"

Уз благослов, патријарх српски Г. Павле, молитвеном скупу у Вољавчи, упутио је ове поучне речи:

"У име Оца, Сина и Светог Духа,

Господу се помолисмо овога дана, на овај велики празник Успенија Пресвете Богородице, помолисмо се Господу онако како су се пре две стотине година молили наши преци на првом заседању Совјета када се рађала наша др-

представљају наш народ. Да будемо достојни потомци својих светих предака, то је оно што је најважније, јер Господ Исус каже, *Иако да се светили светлості ваша пред људима, да виде ваша добра дела и да прославе Оца вашег који је на небесима.* Та дужност је упућена светим апостолима и свима нама до краја века, да својим животом и својом вером показујемо и потврђујемо истину Христову – и кад ћутимо, својим владањем и поступањем.

Господе, помози и људима који су на власти, помози свим управитељима, свим војницима, помози Господе и свима нама да будемо достојни имена које носимо, истине светих предака наших.

Данашњи дан, одласка са овога света Пресвете Богородице, чека све нас. Пресвета Богордица је изабрана од свих генераци-

ја да буде Мајка Сина Божијег, што је највиша част у овоме свету. А дужност свих мајки данас је да својом вером, да својим трудом, да својим надањем буду учитељи своје деце. Оне су то у прошлости увек чиниле, као што је и Јевросима учила свога сина Марка, немој сине говорити криво, ни по бабу ни по стричевима, већ по правди Бога истинитога. То је порука и данас свима нама, порука да се никога не бојимо до греха који нас удаљује од Бога, удаљује од светих наших предака, удаљује од спасења за које нас је Бог створио.

Још једном, желим свим људима који су на власти да буду онакви како доликује људима из нашег народа и из наше вере, да чине оно што је најбоље, што је племенито, што је корисно за све, чак и за наше непријатеље. Свима је потребна слобода и истина.

Господе, помози и благослови, Теби слава и хвала за све, амин." После доласка у Вољавчу свих чланова данашње Владе Републике Србије на челу са премијером др Војиславом Коштуницом, служен је парастос славним прецима заслужним за обнову српске државности. Патријарху српском и епископу шумадијском придружио се епископ браничевски Г. др Игнатије и многобројни свештеници Шумадијске епархије. Одржана је и свечана седница Владе поводом овог значајног јубилеја. Народу се, истичући принцип саборности као благотворан у историји наше Цркве и државе, обратио и премијер др Коштуница. За учеснике је приређен, традицијом инспирисан, уметнички програм, као и многобројне сликарске и етно изложбе. ■

М. Делић

Освећен живопис храма у Чибутковици

НАСТУПИЛО ЈЕ НОВО ВРЕМЕ

За верни народ Чибутковице и околних села 1. октобар ове године био је дан који – створи Господ. Његово преосвештенство епископ шумадијски Г. Јован служио је Свету литургију и осветио нови живопис и обновљени иконостас. Сусрели су се тога дана мештани и са својим угледним и успешним земљаком Добривојем Танасијевићем – Ден Таном који је остварио завидне успехе у спорту и филму у светским размерама. А тај светски човек није заборавио своје родно село, вратио се тамо где су му корени – у цркву, којој је подарио нови, велелепни живопис. За љубав и старање према Мајци Цркви, за пример над примерима, епископ шумадијски Г. Јован одликовао га је највишим епархијским орденом – Светог Симеона Мироточивог.

И за дародавца и за све верне Чибутковачке парохије најважнији је пут спасења који се може остварити само у Цркви и у међусобној љубави, што је у

проповеди истакао и месни парох, јереј Жељко Ивановић:

“Хвала вам што дођосте у овај свети храм, на овај литургијски и молитвени скуп којим отварамо једно ново време у којем ће наша црква блистати са свим новим сјајем и лепотом која нема цену. Овај дар, који наш драги добротвор Добривоје Танасијевић приложи овој светињи, излази из оквира овоземаљских вредности – сам је Бог вредновао светитеље, а они, осликани у овом храму, отвараће нам нове видике и водити нас кроз молитву јединим путем спасења, путем жртве Христове којом треба ићи са пуно љубави, са познањем истине и смисла живота.

Драги брате Добривоје, Божијим даром постао си то што јеси, дао ти је Бог то што јеси, дао ти је мудрост да од малог направиш велико, да од себе изградиш величину и у моћи и у подвигу. Отишао си из овог места као младић, у оно поратно

време, када је у селу било мање кућа, а много више народа и деце, у сваком дворишту по неколико. Отиснуо си се у свет спорта, постигао завидне резултате, затим прешао у свет бизниса, стигао до Америка и постао светски путник, иза којег стоји тих и ненаметљив човек који тихо ходи а далеко се чује.

Отишао си, али си се и враћао, највише да би помагао и делио радост са спортистима које си највише помагао. И у родни крај ниси дошао незапажено. Дошао си тихо, а одлазиш да се до неба чује. Уградио си себе у најчасније место у које живи човек може и треба себе да постави. Уградио си себе у најсветију песму над песмама, тајну над тајнама, молитву над молитвама, уградио си себе у Свету литургију где ће се твоје име гласно и са поштовањем изговарати по изношењу Часних дарова као великог добротвора и дародавца за веру православну, за љубав према Цркви и Господу.” ■

ПОЗНАЈТЕ ИСТИНУ И ИСТИНА ЋЕ ВАС ОСЛОБОДИТИ

Првог дана школовања у овој школској години, полазницима Богословије Светог Јована Златоустог у Крагујевцу указано је на оно што је најважније за њихово духовно узрастање: литургијско сабрање, молитву, архијерејски благослов, живот у међусобној љубави. Предукус, пре свега Царства Божијег, осетили су будући пастири током служења Свете литургије и Призива Светог Духа. Молитвени благослов предводио је, и ове године, Његово преосвештенство епископ шумадијски Г. Јован који је упутио и традиционалну архијерејску поуку:

“Нека је срећан и благословен почетак вашег школовања у овој години у овом училишту, како вама, драга децо, тако и вашим учитељима, на челу са оцем ректором! Нека Дух Свети, коме смо се молили данас, сиђе на вас да вам очисти душу, да вам очисти срце, да вас упути на свако истинито добро да би могли спознати и сазнати истину коју будете учили овде у школи, а Јеванђеље нам каже, децо моја, познајте истину и истина ће вас ослободити.

Ви ћете овде, што је добро, учити и слушати о тој истини, али је врло важно, да оно што ћете научити својим разумом, својим интелектом, својим трудом, претворите у живот. То је хришћанство, да оно што учимо, оно што знамо – да тиме и живимо. А истину ћете спознати, науку Божију ћете спознати ако у вама буде вере. Оно што не будете могли да схватите својим разумом, ту је вера да вам помогне. Јер, Јеванђеље нас учи – вером ходимо а не знањем.

Овде ћете се учити о духовности, о молитви, о посту, о Богу, а човек је духован од свог рођења или још од зачећа, човек има природу и биће по слици и прилици Божијој. Један велики историчар првога века рекао је да, када обиђемо целу земљу, можемо наћи људе без кућа, без градова, без алата, без одеће и

обуће, али нећемо наћи људе без вере у Бога и духовни живот. Велики Достојевски још је јаснији – онај који нема тло под собом, тај нема вере у Бога.

Ви се налазити на овом чврстом школском тлу да се најпре научите да будете иконе Божије, да будете слика Божија, да будете сарадници Божији, на овом тлу треба да научите да заволите Бога, да би заволили свога друга и другог човека, али и обратно. Овде треба да схватите да сте доласком у ову свету кућу призвани на позив и призив да служите Цркви и истини. Дакле, вашим доласком у ову кућу, децо моја драга духовна, ви сте поставили себи циљ – а ваш циљ јесте Царство Небеско за све нас, спасење

свих нас и народа који вама буде поверен. Зато увек, и поред искушења која ћете имати, поред невоља, мислите увек на циљ због којег сте дошли.

Нека вам Господ помогне, нека вас Господ очисти, као што се и молите у Призиву Светог Духа, да дође и да вас очисти од сваке нечистоће, телесне и духовне и да спасе душе ваше. Нека вам је срећан и Богом благословен почетак школске године.”

Посебан благослов пратио је ово сабрање, јер је током Литургије у чин ђакона епископ Г. Јован рукоположио Ненада Марковића, апсолвента Православног богословског факултета у Београду. ■

Р. К.

ПОКРИВЕНА НОВА ЦРКВА У ЦЕРОВЦУ

У Церовцу је недавно окончано постављање кровног покривача, од бакра и бибера крепа, на новој цркви Силаска Светог Духа која је почела да се подиже деведесетих година прошлог века. Парох, протојереј Петар Манић, најављује да следе радови на малтерисању ове богомоље: “У овом тренутку, још се не може са сигурношћу рећи када ће бити крај радовима, јер се црква гради прилозима верника и од средстава која се прикупе о црквеној слави. Прилози су углавном у пшеници, коју продајемо млину, и тек тада долазимо до новца”, каже отац Петар.

Од значајнијих радова, остварених у последње време, поменимо да су на храму постављени и прозори.

Никола Биберџић

ИЗ ЛЕТОПИСА ШУМАДИЈСКЕ ЕПАРХИЈЕ

Црквени живот у Епархији шумадијској из дана у дан прераста у Живу Цркву и истинску заједницу љубави на путу у Царство Небеско, о чему сведоче и многи извештаји из парохија које "Каленић" са радошћу објављује

ЧУМИЋ

Обновљена и живописана црква

Није било године, током претходне деценије и по, да у Чумићкој парохији и на храму Светих апостола Петра и Павла у Чумићу који је у бароком стилу подигнут 1844. године за време митрополита српског Петра (Јовановића), није нешто ново подигнуто, односно да храм није заштићиван, преправљан и украшаван. Тако је 1990. замењен лим на звонику, а 1991. кровна конструкција цркве. У периоду од 1994. до 1996. изграђена је модерна црквена сала. Две године касније део црквене порте је асфалтиран и урађене су пешачке стазе. Током 2000. године сређена је унутрашња фасада и извршена статичка санација цркве. Најзначајнији пројекат у чумићкој цркви, потпуно живописање храма, реализован је од 2001. до 2005. године. Аутор фрескописа је Миомир Тодоровић, црквени сликар из Јагодине. Сва потребна средства обезбедили су верници донацијама и добровољним прилозима. Планирано је да се постави нови под у цркви, подигну ограда и палионица свећа.

С. Максимовић

ТРНАВА

Планови за подизање црквене трпезарије

Након изградње нове трнавачке цркве Светог пророка Илије пре неколико година, овој парохији недостаје одговарајућа црквена зграда за окупљање верника, јер је стари и дрвени трпезар склон паду. Већ је припремљен и архитектонски план (аутор арх. Гордана Павловић) за ново здање, према коме треба подићи зграду са две сале, црквеном канцеларијом и кухињом. Велика сала, са три стотине места, користила би се, на пример за окупљање верника о црквеној слави, а мања за сусрете са парохијанима током зиме.

Како црквена општина нема довољно новца за реализацију овог пројекта, покренута је акција прикупљања добровољних прилога у коју би се укључила и општина Топола. Радови би почели наредног лета.

Евица Тинтор

ДРАГОБРАЋА

Постављени крстови на нови Вазнесењски храм

Пошто је на дан храмовне славе, на Спасовдан, Његово преосвештенство епископ шумадијски Г. Јован осветио, током Свете литургије, нове крстове, они су на храм подигнути и постављени 8. септембра ове године. Крстови - најзначајнија хришћанска и храмовна знамења прилог су г. Радашина Костића из Ђурисела. Они ће, верују парохијани ове приградске крагујевачке парохије, утврдити верни народ, да што пре оконча градњу ове цркве која је почела да се гради пре десетак година.

Добра вест из Драгобраће је и да су окончани радови на постављању бакарног кровног покривача. Нека би дао Господ, да светлост нових храмовних крстова у Драгобраћи, светли непрекидно у нашим душама и да свима осветли пут ка Господу.

Милан Живановић, парох драгобраћански

СУМОРОВАЦ

Нови трпезар - круна бриге о светињи

Милошћу Божијом, благочестиви народ села Суморовца у низу свог стваралачког и мукотрпног рада код своје светиње, дочекао је да на дан храмовне славе - Светог Прокопија, 21. јула 2005. године, свечано прослави још једно добро - освећење летње трпезарије.

Слављење је почело Светом литургијом, на којој се причестио знатан број верника. А поподне, многобројни житељи Суморовца, усхићено су дочекали свог архипастира, Преосвећеног владику Г. Јована који је осветио нови трпезар. Након освећења, епископ је поучио верни народ, захвалио приложницима и благословио даље радове на храму. Уприличена је и трпеза љубави заслугом и трудом домаћина овогодишње славе Слободана Оташевића.

Митар Ђурић, јереј

ВОДИЦЕ (СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА)

Темељи за Светосавски храм

У Водицама, надају се мештани, нови храм посвећен Светом Сави Српском, треба брзо да буде подигнут, што су рекли и свом епископу, Г. Јовану шумадијском који је 31. јула ове године осветио темеље ове нове богомоље. А владика, Пресовећени Г. Јован, након чина освећења, верницима је беседио о значају градње новог храма, о потреби сталног обнављања и преображења по угледу на светог Саву. Епископ је окупљени народ позвао на узајамну љубав и слогу, поготово у време подизања храма. Пожелео је и да ово богоугодно дело што пре буде завршено.

За нови храм у Водицама изабрана је повољна локација, што је и заслуга општинског руководства Смедеревске Паланке које врло активно учествује у црквеном животу и настоји да помогне многе активности. На челу Грађевинског одбора за подизање цркве, који је задужен за прикупљање прилога и донација од мештана, је Боривоје Тодоровић. Обезбеђено је да ће бити укључени у овај важан посао готово сви мештани.

Драгиша Савић, протонамесник

ЛАПОВО

Поклоничко путовање црквеног хора

Пре годину дана у Лапову, при цркви Преподобне матере Параскеве, основан је црквених хор, који је, поред редовног учења на богослужењима, имао и неколико наступа на верско - духовним прередбама у граду. Хор чине већином ученици и студенти.

Пред Велику Госпојину, 27. августа, чланови хора заједно са млађим верницима, походили су светиње браничевског краја. Између осталог, посећен је манастир Раваница, где су се ходочасници поклонили моштима светог кнеза Лазара и преподобног Ромила Синаита, па манастир Сисојевац где се налазе мошти још једног Синаита, светог Сисоја. Посећена је и задужбина деспота Стефана Лазаревића, манастир Манасија. На крају путовања, млади боготражитељи из Лапова присуствовали су у Деспотовцу позоришној представи, изведеној у оквиру манифестације *Дани духовног преображења*.

Његош Стикић

РАТАРИ

Животворно Успење - храмовна слава

Да се суштински унапређује црквени живот у Ратарима, потврђује и то што је ове године на дан празника Успења Пресвете Богородице - храмовне славе у овом јасеничком селу, црква, током Свете литургије коју је служио парох, протонамесник Мирољуб Станковић, била пуна верног народа. Међу учесницима литургијског сабрања био је и градоначелник Смедеревске Паланке г. Радослав Цокић. Молитвену атмосферу употпунило је појање хора младих Свети Василије Острошки.

Начело заједнице и љубави, пројављено на Литургији, доминирало је и током резања славског колача и током трпезе љубави коју је ове године приредио домаћин Предраг Марковић.

Миољуб Станковић, протонамесник

ОПЛЕНАЦ

Спомен на пренос замних остатака Карађорђевић у Опленачки храм

Једна од најзначајних манифестација заједничког и плодотворног деловања Цркве и државе у ближој прошлости збила се пре седамдесет пет година (8. септембра 1930), када је патријарх српски Варнава осветио потпуно завршену задужбинску цркву Карађорђевића на Опленцу и када су у њу, из старе цркве у Тополи, задужбине Војда Карађорђа, пренети његови земни остаци. Молитвено сећање ове године на тај чин, 5. септембра, предводио је епископ шумадијски Г. Јован, служењем у Опленачкој цркви Свете архијерејске литургије, у којој су учествовали потомци славне династије, на челу са принцем - престолонаследником Александром Карађорђевићем.

Колико је важно да се и ми данас сећамо догађаја пре седам и по деценија, говоре и речи, које је патријарх Варнава тада изговорио: "Богу је било угодно да данас осветимо овај Свети храм, задужбину блаженопочившег краља Петра Првог Ослободиоца и Вашег краљевског величанства (Александра, тада присутног), те да се у њему поново слави и велича име Господње. Освећење по други пут храма опленачког; пренос земних остатака бесмртног Војда Карађорђа из његове тополске задужбине у овај величанствених храм и уношење у задужбину наших славом увенчаних застава јесте веома значајан историјски догађај у живот славног владајућег Дома Карађорђевића и целог нашег народа. Родоначелнику данашње владајуће династије бесмртноме Војду Карађорђу Промисао Сведржитеља доделио је да он стане на чело дичних Шумадица и поведе их после многовековног робовања у неравну борбу са завојевачем и упропаститељом наше средњовековне државе и културе. И он је нашу славом овенчану Шумадију претворио у Пијемонт поклича за ослобођење и уједињење васколике наше браће."

Његово преосвештенство епископ шумадијски Г. Јован, подсећајући на вековну свест Цркве о кризи

за будућност, боље рећи о њеном вођству у будуће Царство Небеско, беседио је о животворности жртве, пре свега Христове, а затим и народних предводника. Тако је и Карађорђе својим мучеништвом увенчао Цркву Христову.

М. Д.

ЗАГОРИЦА,

Споменик у славу Војда Карађорђа

Мештани села Загорице, недалеко од Тополе, у знак сећања да је у овом селу дечачке и момачке дане провео Ђорђе Петровић - Вожд Првог српског устанка, на раскрсници испред цркве посвећене Светим бесребреницима Косми и Дамјану, а недалеко од куће где је живео, подигли су споменик великом Карађорђу. Споменик су, 5. септембра ове године, по благослову епископа шумадијског Г. Јована, осветили протојереј ставрофор Миладин Михајловић, протојереји Тихомир Анђелковић (надлежни парох) и Драгослав Богдановић и јереј Александар Петровић. Својим учешћем, овај догађај, који представља добар пример заједничке црквено - народне мисије, увеличали су принц - престолонаследник Александар Карађорђевић, песник Матија Бећковић, представници државних и локалних органа власти, угледни културни посленици. Поред престолонаследника, о обавези да не заборавимо, ради будућности, светле примере из прошлости, говорили су Чедомир Стевановић у име Загоричана, Матија Бећковић и етнолог Миле Недељковић.

За подизање споменика Карађорђу у Загорици најзаслужнији су сами Загоричани, али су своје прилоге дали и органи републичке и општинске власти, као и ливац Љубиша Ђукић, каменорезац Љубиша Тимотијевић и Хранислав Пантић.

Тихомир Анђелковић, протојереј

ГЛИБОВАЦ

Молитвени почетак школске године

На подстицај пароха глибовачког Далибора Новаковића и директора месне школе *Стијаноје Главанш* Милана Томића, после вишедеценијске паузе, глибовачки ђаци у школу су пошли са Божијим благословом. Првог дана школске године у глибовачкој цркви Рођења Пресвете Богородице служен је Призив Светог Духа и учествовали су сви ученици са наставницима и учитељима. Свештеник је, уз

искрене жеље за добрим почетком, истакао да деца треба да слушају наставнике као своје друге родитеље и да се на њих угледају у свему добром.

Милош Јелић, вероучитељ

ТОПОЛА

Храмовна слава - сећање на почетак домостроја спасења

Рођење Пресвете Богородице - храмовна слава тополске цркве, задужбине Карађорђево, представља за нашу Цркву важан догађај, јер је и ове године, тим поводом, Свету архијерејску литургију служио епископ шумадијски Г. Јован. Евхаристијско славље утврђено је духовном поуком коју је учесницима упутио протонамесник Рајко Стефановић, истичући да име Богородице, заштитнице овог града, садржи и потврђује сву Тајну домостроја спасења. Илустровао је то поређењем старе и нове Еве, прве која слободном вољом одбија Божији план и друге - Богородице која се одриче своје, прихватајући вољу Божију. Та једина, жива и истинска делатност верника - одрицање од воље своје - значи улазак у личност Христову, поистовећивање са Њим - дакле, спасење.

Након Литургије, епископ Јован пререзао је славски колач и благосиљао жито, честитајући славу домаћину и овом граду, који би свој живот требало да исцељује у скутима Пресвете Богородице.

М. Делић

ДОБРА ВОДА

Благослов за подизање две цркве

Вољом Божијом, Његово преосвештенство епископ шумадијски Г. Јован, учинио је 10. септембра ове године канонску посету Дубочкој парохији код Јагодине, и у селу Добра Вода, настањеном Србима влашког порекла, одредио локације за подизање две цркве. Епископ је благословио да у центру села буде подигнута парохијска црква, а да се код гробља, где се у древна времена такође налазила богомоља, гради капела која ће касније бити претворена у манастир. Током овог сусрета верног народа са својим пастироначелником било је очигледно да су житељи Добре Воде гладни и жедни Господа, што је гаранција да ће жељено бити брзо и остварено.

Иван Цветковић, јереј

КОНАТИЦЕ

Нови крстови - украс обновљеног храма

Храм Светог апостола Томе у Конатицама подигнут је 1875. године и до данас није озбиљније обнављан. Свесредним залагањем свештеника ове парохије, протојереја ставрофора Милоша Вукојевића и јереја Василија Спасојевића, приступило се недавно комплетној обнови храма. Замењена је кровна конструкција и постављен нови бакар, темељи су ојачани, урађене су нове унутрашње фасаде, иконе и иконостас су рестаурирани, подигнути су нови крстови. У току је постављање и нове палионице свећа. Највећу помоћ током ових обимних радова пружила су јавна предузећа из система *Колубаре*, *Рударски басени* и *Термоелектрана* из Обреновца, мада ни допринос парохијана није занемарљив. Пројекат рестаурације цркве у Конатицама урадила је Љубица Бошњак, архитекта из Београда.

Његово преосвештенство епископ шумадијски Г. Јован, уз саслужење свештенства Бељаничког архијерејског намесништва, осветио је 10. октобра ове године новоподигнуте крстове и темеље нове палионице свећа. Овај молитвени скуп који је продужен свечаним ручком, био је прилика да се заслужнима за ово богоугодно дело уруче грамате захвалности.

Жељко Ерић, јереј

РАЧА КРАГУЈЕВАЧКА

Век и по Петропавловске цркве

Подигнута још у време митрополита српског Петра Јовановића, црква у Рачи била је деценијама понос и украс Цркве Христове у Шумадији. Међутим, зуб времена учинио је своје, тако да је било неопходно извршити генералну обнову, што је почетком прошле године благословио и епископ шумадијски Г. Јован. Тако је, до молитвене прославе 9. октобра ове године, на дан празника Светог Јована Богослова, када је епископ Јован служио Свету литургију, обновљен бакарни лим на куполи, замењена комплетна кровна конструкција (грађа и цреп), постављена нова унутрашња и спољашња фасада, извршена статичка санација. Зато је, на дан про-

славе, свештеник Љубиша Ђураш, старешина храма, могао да каже: "Много је труда и љубави било потребно да се ова црква генерално среди, али уз помоћ Божију и помоћ добрих људи, у томе се успело. Сада ова црква с разлогом може да се уврсти у ред најлепших у Шумадији и да с поносом стоји уз тополску, вишневачку и остале које су лепотом понос наше Шумадије."

Црква је за време Литургије била препуна, а нарочито је било богоугодно када су ученици веронауке изговарали Символ вере и Молитву Господњу и када су се заједно са разредним старешином причестили.

Из садржајне беседе владике Јована, издвојили смо ове речи: "Нека је срећан и благословен овај дан у коме смо се сабрали ради Бога, ради своје душе и ради сваког добра које Бог даје људима, да и ми у овом сто педесет година старом храму, на Светој литургији, придружимо бар једну лепту, један најмањи прилог даровима својих светих предака и оних који су овај храм градили, не у своју славу, већ у славу Божију а за добро потомства..." Архијерјска реч садржала је и поуку о суштини литургијског сабрања, о циљу да, након евхристиске заједнице, из храма изађемо другачији и обновљени.

Велики јубилеј увеличан је и фолклорним програмом који је потврдио да вредности традиције не треба да буду заборављене.

Старешину храма, јереја Љубишу Ђураша, владика Јован одликовао је протонамесничким достојанством.

Љ. Ђураш, протонамесник

ПОКЛОНИЧКО ПУТОВАЊЕ СВЕТИЊАМА БУГАРСКЕ ЦРКВЕ

У прилици смо да са вама поделимо лепа искуства са поклоничког путовања у Софију и Рилски манастир, у организацији поклоничке агенције Епархије шумадијске, са благословом Епископа шумадијског Јована. Учесници путовања били су: део црквеног хора Саборне цркве из Крагујевца, студенти Богословског факултета, ученици веронауке, верници и парохијани шесте крагујевачке парохије са свештеницима

Након молитве пошли смо на целаноћно путовање. У раним јутарњим сатима стигли смо у Софију, главни град Републике Бугарске.

Бугарска данас има око 8 милиона становника (85% су Бугари, остало Турци, Роми и Македонци). Познате су нам наше блиске везе са Бугарима из давне прошлости, средњовековни савези, међусобни верски и културни утицаји, родбинске везе династија, јерархијска повезаност (свети Јефрем иако Бугарин, био је српски патријарх), језичка блискост итд. Нажалост, ту су и ратови: 1885. године, II балкански, I и II светски, који су унели одређено неповерење. На путовању смо виђали карте Велике Бугарске која обухвата и скоро једну трећину територије Србије.

У Бугарској преовлађују православни хришћани. Хришћанство се у Бугарској шири већ у I веку; из Сердице (данашња Софија) на I Васељенском сабору 325. године учествовао је епископ Протоген, велики борац против Аријеве јереси. Хришћанство се коначно устоличује у IX веку, од када почиње нама добро позната традиција Бугарске Православне Цркве.

Трагедија подела, која корене има у времену комунистичког режима, разара и данас Бугарску Цркву. Код њих постоји раскол где расколници патријарха Максима и још неке епископе не признају и оптужују „због сарадње са бившим комунистичким властима”. Ми смо у Бугарској веома тешко схватили ко је расколник а ко није, као и да ли је признавање патријарха истинито и из срца, или само декларативно.

Дочек на који смо наишли од стране свештенства и монаштва био је веома срдчан. Поставља-

јући себи питање да ли је то део њихове културе или истинске љубави и поштовања, дошли смо до закључка да нисмо ни свесни колика благодат осветљава Српску Православну Цркву те нас толико поштују. Сви знају и питају за владика Атанасија Јевтића, знају и за владике Иринеја Буловића и Игњатија Мидића, као и за монаха Давида. Знају и за многе наше светитеље које поштују као своје; светог Саву, светог Симеона Мироточивог, светог краља Милутина (чије су мошти у Софији).

Софија је један од најстаријих градова Европе (бугарски историчари помињу чак 7000 година), звао се Сердика, Триадика, Средец, и био је важно место на чувеном римском друму (Via militaris). Када је Софија ослобођена, 1878. године, постала је главни град. Интересантно је да је тада Софија имала становника колико и Крагујевац. Данас је то модеран град са око милион становника.

Уз пратњу локалног водича прво смо обишли ротонду из IV

века, посвећену светом великомученику Георгију. Обилазак је почео присуством на предивном јутрењу, на којем смо уживали у византијском појању на црквенословенском језику, и самим почетком Литургије.

Најдирљивији је био сусрет са моштима светог краља Милутина у цркви Свете Недеље (познате као црква Светог Краља, због моштију светог краља Милутина). Мошти су ту од 1460. године.

У руску цркву Светог Николе стигли смо пред крај Литургије. Лепота богослужења и уживљеност у молитву у руским црквама је опште позната. Црква Света Софија (по којој је град и добио име) посвећена Премудрости Божијој, подигнута је на остацима храмова из IV, V и VI века, о чему сведоче и очувани мозаици. Интересантно је да су у склопу неких мозаика кукасти крстови (парадоксално, преко пута цркве продају се антикварно делови војне опреме Вермахта из II светског рата, обележени кукастим крстом у сасвим другом значењу; били смо веома изненађени ра-

Дечија страна

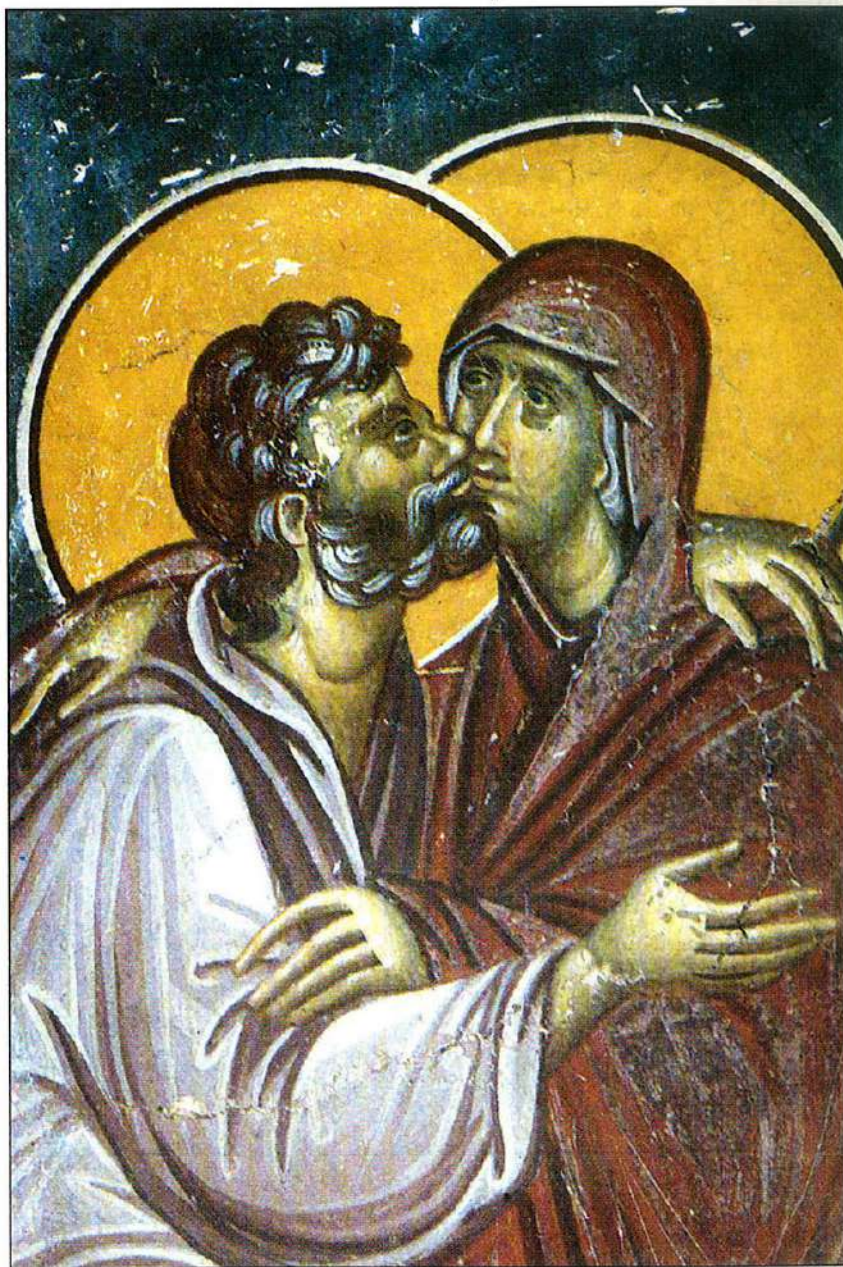
“Који не прими Царство Божије као дете неће ући у Њега”

ЖИТИЈЕ СВЕТИХ И ПРАВЕДНИХ ЈОАКИМА И АНЕ

Свети Јоаким потиче од рода цара Давида и живео је у граду Назарету. Имао је жену Ану, кћерку свештеника из рода Ароновог. Њих двоје су живели по свим заповестима Господњим и били су праведни пред Богом, а својим благочестивим животом тако су угодили Господу да их је удостојио да постану родитељи Пресвете Дјеве, Богородице Марије.

Њих двоје дуго година нису имали деце и због тога су били јако ожалошћени. Једном је Јоаким био толико огорчен да је отишао у пустињу и тамо горко плакао због своје несреће усрдно се молећи Господу да му у старости подари порода као што је некада учинио Авраму. “Престаћу да једем” - говорио је - “и нећу се вратити у свој дом. Нека ми моје сузе буду храна, а постеља ова пустиња, све док ме не услиши Господ мој!”

Исто то чинила је и Ана седећи у своме дому и тугујући над својој судбином. Али јој се одједном јави анђео Господњи и рече јој: “Ана! Ана! Услишене су молитве ваше, уздаси ваши пробали су облаке, сузе ваше дођоше пред Господа. Зачећеш и родићеш кћер преблагословену. Кроз Њу ће добити благослов сва племена на земљи и читавом свету биће даровано спасење. Име ће њено бити Марија.” Чувши анђела, Ана се помоли Богу и рече: “Нека је хваљен Господ Бог. Ако родим дете посветићу га Богу и нека му служи и прославља име Његово дању и ноћу у све дане живота свога.” У исто време анђео се јави и Јоакиму са речима: “Јоакиме! Господ је услишио молитве ваше. Жена твоја, Ана, родиће кћер чије ће рођење бити радост за читав свет.” Радосни Јоаким прослављао је Бога и благодарио му свим срцем за велико милосрђе те се упути у јерусалимски Храм. Тамо је нашао Ану која се молила Богу и они се заједно вратише кући. И роди се њихова кћи, Пречиста и Преблагословена Дјева Марија. Када је Марија напунила три године родитељи су

је одвели у Храм да служи Господу Богу. Након неколико година умре свети Јоаким, а две године касније и праведна Ана. О, како сте благословени ви, свети родитељи због преблагословене кћери ваше! Сада, када сте пред престолом Господњим молитите се да и нас удостоји макар најмање честице ваше непрекидне радости. Амин. ■

НАШИ ДАРОВИ БОГУ

Да ли сте икада имали проблем да купите поклон некоме за кога вам се чинило да има све? Понекад имамо такав проблем када покушавамо да смислимо леп поклон за нашу мајку или оца. Не само да нам се чини да они имају све што им је потребно, већ нам они дају све што имамо - чак нам дају и новац да им њиме купимо поклон. Понекад је једино решење да им дамо нешто што можемо сами да направимо, нешто што захтева наше време, труд и љубав. Најважније од свега је то што ми желимо да знају да смо им поклон дали да бисмо им показали колико их стварно волимо.

Већи проблем од тога имамо када желимо да покажемо љубав према Богу. Чини се да је најлакши начин да то изразимо ако му поклонимо нешто. Али, коју врсту поклона можемо дати Богу? Сам Бог нам је дао све што имамо, чак и наше животе и способност да волимо! Не постоји ни једна ствар коју можемо пожелети да поклонимо Богу а да је Он већ није поклатио нама.

Али, Бог од нас не жели ништа осим наше љубави. Најбољи дар који можемо понудити

Богу јесмо ми сами. Можемо дати Богу нашу потпуну послушност и љубав, можемо му дати оно најбоље у нама, наше мисли и наша дела, користећи ум и руке на добар начин.

На светој Евхаристији приносимо нашу захвалност Богу. Долазимо да захвалимо Богу за све што нам је дао и да му пружимо наше животе кроз љубав. Шта користимо као знак наше захвалности? Понекад су најједноставније ствари најбоље, и ми користимо нешто сасвим обично - хлеб, вино и воду.

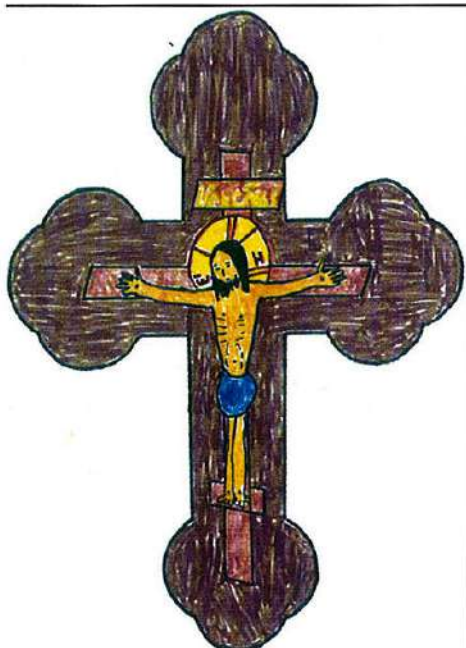
Можда ти се може учинити да су ови дарови сасвим безначајни, али они то нису. Баш на супрот томе, постоје веома важни разлози због којих су хлеб и вино изабрани да буду знаци нашег дара Богу. Да ли знате како се праве хлеб и вино? Узмимо хлеб као пример.

Пре него што умесимо хлеб потребни су нам многи састојци: брашно, со, квасац, неке масноће, јаја итд, у зависности од тога какав хлеб хоћемо да умесимо. За брашно су нам потребна зрна жита која треба да сажемо веома ситно. Тада се помешају сви састојци и дода се квасац који учини да сви ови

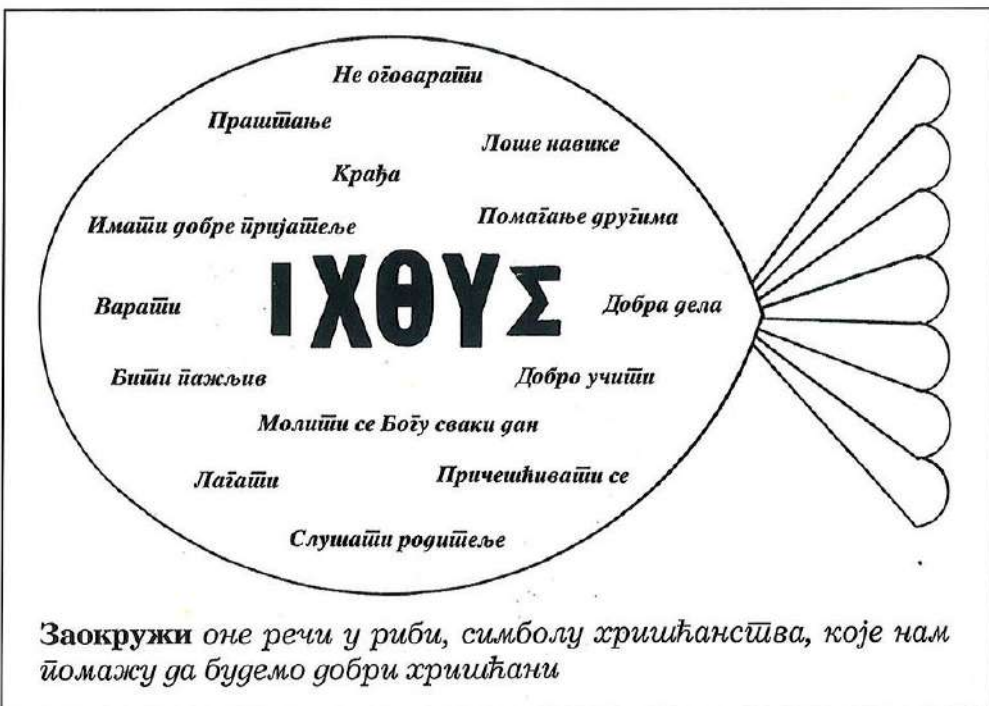
састојци у тесту нарасту и постану хлеб када се испеку. Ми не знамо тачно шта се све дешава ни када шећер у соку од грозђа проузрокује ферментацију и претвори га у вино. У оба случаја дешавају се необичне промене које можемо само делимично да објаснимо.

Сада, када једемо хлеб и пијемо вино, дешава се друга врста промена. Храна коју једемо улази у наше тело и претвара се у наше тело и нашу крв. Без овакве врсте промене не бисмо могли да растемо нити да живимо.

Можда сада полако почињеш да увиђаш како храну, и посебно хлеб и вино, користимо као знак нашег даривања Богу, јер они касније постају храна новог живота који нам се даје Исусом Христом. Храна је знак живота. Када дајемо храну ми дајемо живот - наше животе дајемо Богу. Ова једноставна храна која постаје наше тело и наша крв мења се Светим Духом у Тело и Крв Исуса Христа. Када примамо Свето Причешће примамо нову врсту хране. Примамо Исуса Христа и постајемо део Његовог Тела - Црква. Кроз Исуса Христа примамо храну за вечни живот. ■

Мирис Јанковић

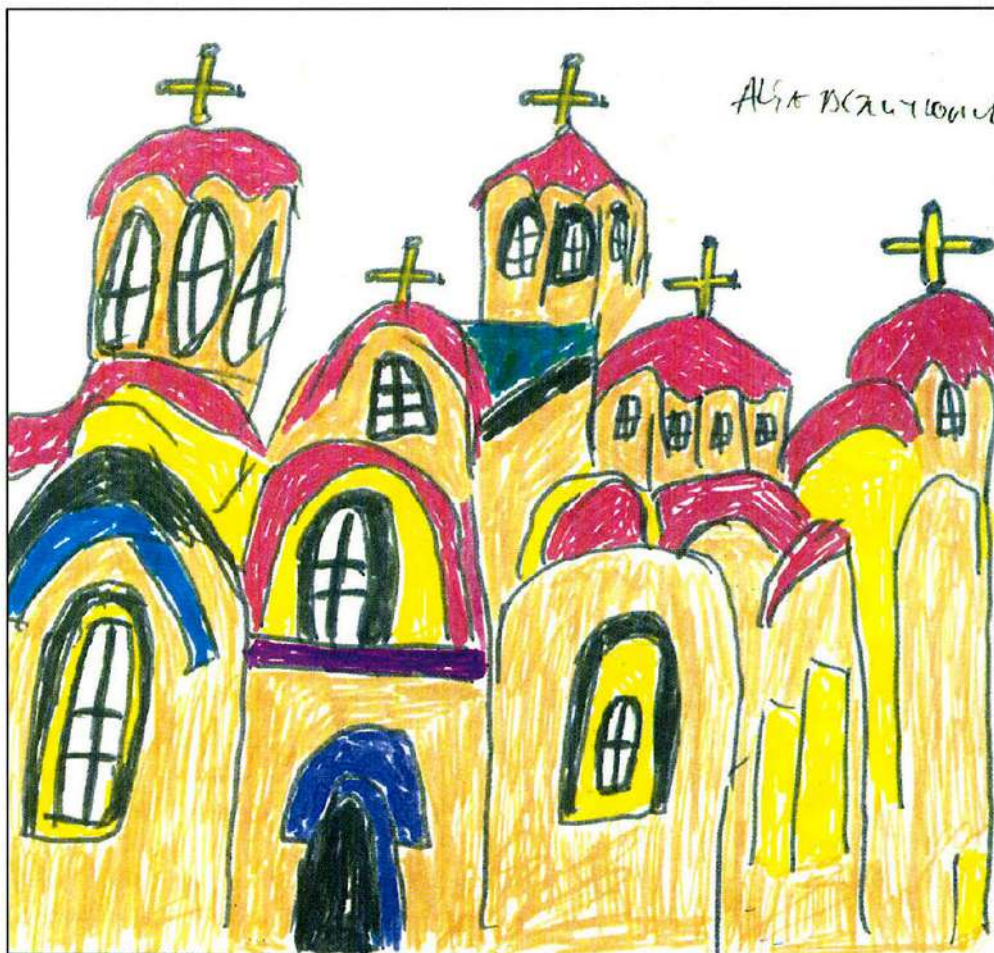
МОЈ КРСТИЋ ОКО ВРАТА

Ја с поносом носим крстић око врата
иако он није од сувога злата.
То ми је поклон од једнога деке монаха
из манастира који се налази
на обали каленићке реке.

С пуно љубави једне недеље он ми га даде
и похвали све нас младе.
Рече да смо анђели са неба
и благо које овоме свету треба.
Ал' веру никада да не губимо,
све око себе да волимо
и увек Богу да се молимо.

У лепом сећању ми је остао
тај стари погурени дека,
а крстић ће на њега
да ме подсећа целог века.
Носићу га увек око врата
баш зато што је обичан, а не од злата.
Зато што су ми га старе руке дале
да би ме нечим тог дана обрадовале.

Кристина Васић
О. Ш. "Јован Курсула"
Варварин

МОЛИТВА ЗА СПАС НАРОДА МОГ

Молим се за срећу
целог људског рода,
и да роду српском
осване слобода.

Ти ме Боже, чујеш
молитву услиши
помоћи твоје
никад ме не лиши.

О, Боже, о Творче, спаси нас
у вечноме своме зраку,
чувај ми драгог оца,
чувај ми милу мајку.

Молим се за срећу,
за све људе незнане и знане.
Помози Боже, роду моме,
нека сваком срећно јутро сване.

Александра Ђурђевић
О. Ш. "Јован Курсула"
Варварин

ИГУМАН И МЕДВЕД

У Хутинском манастиру посвећеном Преображењу Господњем, који се налазио у близини Новгорода, монаси су имали веома добре пашњаке које су добили на поклон. Због тога одлучише да почну да узгајају овце како би те пашњаке што боље искористили. Од вуне су правили одела и имали све што им је било потребно јер су вишак вуне продавали.

Али, догодило се да се у суседном селу појавио медвед који је почео да наноси штету сиромашним монасима отимајући им овце. Како сами нису могли ништа да предузму, послушници пастири су се више пута жалили настојатељу говорећи му шта све медвед чини. Али је стари игуман због нечег одуговлачио са било каквом одлуком говорећи да и медвед мора нешто да једе. Код медведа је некажњена прождрљивост све више расла, тако да су на ивици шуме већ почели да налазе растргнуте овце, непоједене, па чак и нетакнуте. Поново обавестише игумана. “Е то је већ безобразлук. Нећу му дозволити да убија из забаве”, рече старац, па узео свој штап и оде у шуму.

Сутрадан збуњена братија угледа свог настојатеља како се враћа из шуме у пратњи огромног ухрањеног медведа. Старац уђе у келију, а медвед леже покрај трема.

“Оче, шта да радимо са медведом?” упиташе га монаси. “Ено га лежи код трема и не помера се.”

“Не дирајте га, нека лежи. Сутра ћемо он и ја код патријарха у Москву на суд”, одговори игуман.

Сутрадан игуман збиља потезе пешке до Москве, а за њим се покорно гетгао штеточина ме-

двед. Наравно да су ти чудни путници морали да прођу кроз многа села и засеoke и сви су их у чуду гледали. Људи су се плашили да приме игумана на коначак јер је он молио да нађу места и за медведа страхујући да би га неко могао убити. Животиње га се уопште нису плашиле и биле су потпуно мирне у његовом присуству.

И тако хутински игуман стигне са својим увредиоцем у Москву пред Патријаршију. Он уђе у Патријархове одаје и замоли да пријаве његов долазак, а медвед оста пред вратима. Патријарх га прими, а игуман изложи свој проблем:

“Ја код тебе, Ваша Светости, долазим са жалбом на нашег штеточину”, говораше игуман примајући патријархов благослов. “У суседној шуми се настанио медвед и влада се неприлично, отима нам овце и више него што може да поједе и само се зарад своје зверске страсти иживљава над кротким створењима Божијим. То нисам могао да истрпим па сам га довео код Ваше Светости на суд.”

“Кога си довео?” питаше Патријарх у недоумици.

“Па нашег увредиоца.”

“А где је он?”

“Ено га пред вратима, чека да му пресудите. Убедите га, Ваша Светости, да је такво понашање срамотно за Божије створење.”

“А што си се ти брате толико трудио да га доведеш код мене ако те већ тако слуша да је и у Москву дошао за тобом? Запрети му сам.”

“О не, свети оче. Ко сам ја? Не, запрети му ти својим патријаршијским речима да више не наноси увреде невиној твари. Реци му да је грешно и недолично владати се тако дрско.”

Патријарх изађе из својих одаја, а игуман пође ка вратима и за неколико тренутака врати се у пратњи свог косматог увредиоца.

“Ето нашег увредиоца, Ваша Светости, пресудите по Вашем светитељском суду”, рече игуман показујући Патријарху огромног медведа који је стајао пред њим смерно оборивши главу.

Патријарх се задиви таквој покорности ове звери па јој се обрати као разумном створењу:

“Хутински игуман се жали на твоје недолично понашање: ти вређаш сиромашну обитељ, отимаш њихову имовину и допунташ себи дрскост каква не приличи Божијем створењу.

Да се од сада више ниси усудио да дираш манастирске овце! Господ је моћан да те и без тога прехрани.”

И заврши се суд.

Игуман се поклати Патријарху до земље и пође кући, а за њим се покорно одгега и медвед.

Од тада медвед више никада није дирао манастирске овце, а кад би му понестало хране смирено би долазио у манастир молећи за храну коју му је братија радо давала. ■

зноврсношћу понуде и постојањем нечега што у Србији никада нисмо видели). Треба истаћи да црква Свете Софије има неку необичну лепоту и привлачност у себи.

ра. У одржавању и обнављању су учествовале многе бугарске, руске и српске велможе (нпр. Хреља, властелин цара Душана; и даље постоји пирг који је он подигао за одбрану манастира)

мошти Светеи краља Милутина

Патријаршијска Саборна црква Светог Александра Невског је велелепна (дугачка 73.5 м, ширина 52 м, висока 50.52 м). У њу може да стане 5000 људи. Грађена је у неовизантијском стилу, почетком XX века, поводом захвалности Русима за ослобођење од Турака. Прелепа, пребогато украшена, има три олтара, трон за патријарха и трон за царску породицу. Потом смо кренули пут Рилског манастира који се налази 128 км јужно од Софије, у планини на 1147 м надморске висине, окружен очаравајућом и недирнутом природом.

Први сусрет са манастирским комплексом оставио је на све нас снажан утисак. То је највећи манастир у Бугарској, вероватно и на Балкану, ако изузмемо светогорске манастире. Подигнут је у близини места где се свети Јован Рилски подвизавао у X веку. Током средњег века и турског ропства одиграо је велику улогу у очувању вере и националног идентитета Буга-

и народ, било у миру, било у рату или окупацији. На жалост, некада бројно монаштво, у манастиру који има преко 300 монашких келија, данас се свело на шест монаха.

Манастирска црква је посвећена Рођењу Пресвете Богородице. Црква има три олтара, у њој су многе мошти, изузетна је архитектура и фрескопис. У њој је сахрањен последњи бугарски цар, контроверзни Борис III.

Највећа драгоценост манастира су мошти светог Јована Рилског и икона Пресвете Богородице Одигитрије (Путеводитељица) из XII века. Манастир има и веома богату ризницу чију смо вредност успели да наслутимо захваљујући надахнутом локалном водичу и одличном преводиоцу господину Зорану Лозеву који је са нама путовао.

Локални водич је позвао целу групу да посети параклис посвећен светом Симеону Мироточивом и светом Сави, који је подигнут у манастиру, јер се у Хи-

ландару налази параклис посвећен светом Јовану Рилском. Параклис је осликан фрескама са ликовима десетина српских светитеља.

Игуман рилског манастира је због важности ове светиње епископ. Игуман-владика Јован, лепо нас је примио и дао благослов нашим свештеницима да служе Литургију. На јутрењу је певао игуман, који има преко 80 година, лепим византијским напевом на црквенословенском језику, а на литургији је певао наш хор, док су "Оче наш" и "Символ вере" исповедали сви, испуњавајући цркву.

После благослова који смо понели из рилског манастира, кренули смо још 100 км на југ, у место Банско. Тамошњи храм, посвећен Светој Тројици, сведок је оданости отачкој вери становника јужне Бугарске, који су почетком XIX века уз велику муку, одрицања и ризик успели да подигну тада највећу цркву на Балкану. Када је турска војска дошла да је сруши због прекорачења дозвољених димензија, мештани су поред крста додали и полумесец (додали су са друге стране још један као у огледалу, као симбол негације првога) и тако су сачували храм. Објекат су користили и хришћани и муслимани, а захваљујући подземном пролазу, хришћани су ноћу тајно могли у миру да служе Богу Оцу, Сину и Светоме Духу.

Интересантно је да су у наосу били само мушкарци, док су жене биле у припрати. Припрата је одељена слабо провидном оградом и има три спрата. У приземљу за старије жене, на спрату за удате жене, а на последњем спрату за девојке (које тако никако нису биле доступне погледу мушкараца).

У овом кратком путопису су само делимично приказани утисци са овог путовања. Битно је да нагласимо да су они постали део свеопштег доживљаја који се преноси са сада већ традиционалних поклоничких путовања које организује наша црква. ■

Саша Антонијевић, јереп

ДЕТЕ СЕ ВАСПИТАВА СРЦЕМ

Преносимо део разговора са свештеником и дечијим лекаром (психијатром) оцем Георгијем Романенком, намесником храма у селу Борисову, Московске области. Разговор о проблемима дечје психе води Софија Бер-Тамојева

ПИТАЊЕ: Оче Георгије, Ви сте већ дуго година свештеник, али настављате и своју лекарску праксу. Имате ли много пацијената?

ОДГОВОР: Много, али ја не лечим, већ само дајем савете и медицинско-социјалне консултације. Као што је у цртаном филму „Могли” медвед Балу разбацивао мајмуне шапама лево-десно, тако и ја од оних који долазе неког шаљем лекарима, некога у болницу, некога на света места...

ПИТАЊЕ: У којој мери су сада распрострањене дечје психичке болести?

ОДГОВОР: Ако се узму у обзир гранична стања, онда болују многи. Проценат људи са озбиљним психичким болестима, на пример, шизофренијом, се не мења, али број деце са неурозама сваке године расте. Можемо рећи да у пубертетском узрасту, код 90% деце постоје психички поремећаји у лаком или тешком облику.

ПИТАЊЕ: Са чиме је то повезано?

ОДГОВОР: Као прво, са наследним особинама, то јест, са здравственим стањем родитеља – а генофонд нам је веома искварен. Као друго, са неправилним васпитавањем деце. А као треће, животна средина погоршава нарушено душевно стање детета: бесмислени, филмови, језиви цртани филмови, дискотеке...

ПИТАЊЕ: Које су болести најчешће и најсложеније?

ОДГОВОР: Не може се ни једна болест издвојити на тај начин: све су оне сложене. Код једног детета то су страхови, код другог је реч о тиковима, а код трећег је дошло до поремећаја понашања. Да кажемо сликовито: ауто се покварио. Да ли је то зато што мотор није у реду или зато што су пукле гуме, не игра никакву улогу – ауто се све једно не креће. У пубертетском узрасту болест се погоршава. Човек је већ сазрео да рађа и

ствара исте такве болеснике као што је и он сам, па чак и горе.

ПИТАЊЕ: Страшна слика. Значи, сваким покољењем психичко стање се погоршава? Од психички болесних људи не могу се родити здрава деца?

ОДГОВОР: Физички се она могу родити здрава али се праг њихове толеранције на надражаје смањује, њима је све теже да задржавају навалу раздражујућих фактора и све се брже дешавају сломови.

ПИТАЊЕ: По Вапој статистици испада да већина деце болује, али да родитељи најчешће не подознају о томе, зато што се болести некад одвијају у скривеној форми. Реците, како распознати знаке болести?

ОДГОВОР: Страхови, хиперактивност, непажња, плачљивост, повећана раздражљивост, каприциозност, дечји садизам, чудно понашање (на пример, страшно воли само једну играчку или сво време црта само једну те исту ствар) – све то треба да нам обрати пажњу. Ево случаја. Дечак је у по-

четку мучио пса, мачку, а затим је решио да се освети својим другарима, који су га наљутили. Узео је мотку, укуцао у њу ексер и покушао да им ископа очи. Како тада поступити? Рећи да је то дечји несташлук и заборавити на то? Или се ипак забринут и покушати разјаснити како убудуће избећи сличне инциденте? Чак и на обично, али упорно непослушање треба обратити пажњу. Може бити да имате неправилан контакт са дететом или да је код њега повећан притисак у лобањи због, рецимо, тешког порођаја. Ако вам нешто смета у његовом васпитавању и општењу са њим, у почетку се обратите психологу, а затим, ако он препоручи, психијатру или дечјем неуропсихијатру. Он ће вам преписати лек и препоручити најблагопријатнији начин за поступање са вашим дететом.

ПИТАЊЕ: Шта треба чинити да би се спречиле дечје психичке болести?

ОДГОВОР: Јединствени начин је правилно васпитање које дете треба да добије у породици.

ПИТАЊЕ: Ето, на пример, дете пубертетског узраста је постало каприциозно, агресивно, не слуша, све прима „на нож” – контакт са њим је нарушен, а родитељима сви околи говоре: то није ништа, проћи ће, не треба обраћати пажњу, то је младалачки узраст, и ми смо били такви у своје време... Може ли се веровати сличним саветима?

ОДГОВОР: Не, ми нисмо били такви. Са сваким покољењем психичко стање људи и, наравно, омладине се погоршава. Јован Златоуст је говорио да је тај узраст најсложенији: нико не може рећи какво ће изаћи дете из периода адолесценције, какав човек ће оно постати – добар или лош. Само Богу је то унапред из-

весно. Треба памтити да у том узрасту децу не смеће раздраживати, али при том не треба ићи ни на њиховом поводу.

Постоји златно правило: васпитавати строго али са љубављу. Тотална контрола је недопустива, дете је слободна личност, вољена од Бога. Треба умети смиравати себе, трпети, са љубављу издржавати тешкоће у општењу, али ако понашање детета прелази границе пристojности, треба га кажњавати и то врло строго.

ПИТАЊЕ: Шта треба избегавати у васпитавању деце?

ОДГОВОР: Крајности. Једном приликом ишао сам улицом и чуо женско урлање. Помислио сам да неког убијају. Притрчао сам и видео да то само млада мама разговара са својим двогодишњим сином, који је ушао у бару. Јадна су деца којима допадају мамице које по цео дан само вичу: не смеш, не дирај, не трчи, не иди...

Дете не припада родитељима, оно првенствено припада Богу. То је одвојена и непоновљива личност. Односити се према детету и васпитавати га треба као уникатну личност, у духу слободе и љубави. Дар слободе, по светим оцима, виши је чак и од дара љубави. Васпитавајући дете, морамо у сваком тренутку памтити да је пред нама лик и обличје Божије. И када кажњавамо и када опраштамо, морамо то да памтимо. Дете не треба унижавати, вређати, провоцирати, не треба му се ругати, већ му се треба обраћати са љубављу, стрпљењем, кротошћу, смирењем и нежношћу.

ПИТАЊЕ: Значи, прекомерна брига, је штетна за децу?

ОДГОВОР: Наравно, све прекомерно је штетно. Граница мора постојати. Важно је дете не затупити, да не би постало наркоман, али и не дозвољавати му да нам се попење на главу. Како то разграничити? Како проценити када дете треба кажњавати, а када је боље то не чинити? Драга браћо и сестре! Једина граница је ваша љубав према детету. Колико волите своје дете, толико ћете га и васпитати. Љубећим срцем ви ћете осетити када га треба казнити,

а када му треба опростити. Многи се позивају на књиге, на публикације, један је рекао ово, други оно. Тако се не може одгајати дете. Дете се васпитава срцем и ако га не волите изистински, ма колико књига о васпитању прочитали, ма колико лекција на ову тему слушали, нећете моћи ваљано да то урадите.

Нарочито је много стрпљења потребно родитељима када су њихова деца у адолесцентском узрасту. Не раздражујте их напрасно. Ако све време вршите притисак на адолесцента, драга браћо и сестре, 90% прераних бракова и одлазака од куће, као по правилу, јесу резултат притисака родитеља, најчешће мајке. Деца, на коју се врши притисак у адолесцентском узрасту, израстају убога, не осећају слободу, не осећају Бога, она одрастају као затупане животиње. Не вичите: „Забрањујем ти да се дружиш са том девојчицом!”, већ меко реците: „Мени се то не свиђа, ја не желим да ти то радиш, а ако се будеш сретао тајно, онда се срећи, али мени ће бити непријатно, биће ми болно, ја ћу се молити за тебе...” Молите се Богу за вашу децу, заказујте молебне, посећујте са њима света места. Постарајте се да постанете друг свом детету.

Шта је добро код нас у Православљу? Нама је лакше да васпитавамо дете, зато што ми имамо Бога, апсолут, истину. Нормално васпитати дете могуће је само у верујућој породици, или барем у породици која стреми ка вери. Зато што ни психолози, ни лекари, ни педагози, ма колико били окићени наградама и признањима, дух доброте, љубави, целомудрија, смирења, сажаливости... неће моћи усадити у дете. Више, емпиријске особине васпитавају се само Црквом.

ПИТАЊЕ: Како се правилно понашати да би деца расла психички здрава?

ОДГОВОР: Прво и главно: мора бити мира у породици. А мир у породици се стиче само једним јединственим начином – неко у породици мора бити смирен. Друго: покажите детету како ви верујете у Бога. Идите са њим у

храм Божји, читајте са њим добре књиге. Треће: родитељи и деца треба да воде искрен и отворен живот, да се деца не би учила да обмањују, да измишљају, да се улагују. То се постиже само личним примером. Немојте говорити да му не купујете патике зато што нема пара, а после сами трошити новац на нешто друго. Треба поштено рећи да пара има, али да ви не можете да му их дате, јер су оне потребне за нешто друго што је неопходније од нових патика. У породици је врло важно не лукавити, не обмањивати. Све у свему, као у „Домостроју”.

ПИТАЊЕ: Да ли је за психичко стање детета важно колико је деце у породици?

ОДГОВОР: Наравно. Једно или двоје деце, као по правилу, расту као потрошачи. Троје деце је неопходан минимум. А ако је у породици много деце, она одрастају као добри људи. Све је заједничко, све је наше, ми смо род. Сви раде и уче да се брину и чувају једни друге. Затим, што је више деце, тим родитељи имају веће шансе да ће их неко прихватити у старости. Ако је једно дете, шансе да ће родитељи доживети у старости негу и љубав, нису велике. И, уопште, треба подсетити да се жена најлакше спасава рађањем. Постоји још један важан момент: Бог за децу даје паре. Није још било такве породице, ако муж није пијаница и жена није распусна, да гладују. Није било и неће ни бити. Господ неће оставити децу. Зато се не плашите, већ рађајте! Ето, једном приликом ме је назвала познаница и рекла да је трудна са трећим дететом. Муж и мајка захтевају да абортира, јер, веле, нема новца. Ја јој кажем: „Ти рађај, а дете ћеш дати нама, прехранимо га.” Хвала Богу, родила је. Девојчицу су назвали Маша. Њен муж је радио као шофер. Чим је његов начелник сазнао да му се родило треће дете, одмах га је учинио личним шофером и повећао му плату. Сада они имају свој ауто и своју викендицу. И испада да Машења, коју су они хтели да погубе, сада њих храни. ■

**Превео и приредио
Милентије Благојевић**

Објављен Типик архиепископа Никодима

НЕМЕРЉИВЕ ЗАСЛУГЕ ПРОТОЈЕРЕЈА ЛАЗАРА МИРКОВИЋА

Рукопис најзначајнијег споменика словенске литургијске праксе (превод из 1319. године српског архиепископа Никодима типика светог Саве Освећеног - Јеусалимског типика на српскословенски) изгорео је 1941. у бомбардовању Народне библиотеке у Београду, али је сачуван бригом (организовао фотографисање рукописа пред Други светски рат) великог научника протојереја професора Лазара Мирковића (1885 - 1968) и недавно је, према Мирковићевим снимцима, објављен (приредио Ђорђе Трифуновић, Чигоја штампа, Београд 2004). "Каленић" је у могућности, на основу необјављене аутобиографије професора Мирковића (чува се у Матици српској), да пренесе занимљиву причу о (не)бризи наше науке о Типику архиепископа Никодима

Уз наду да ће познатији истаћи важност окретања још светог Саве Српског јерусалимској црквеној и богослужбеној пракси (утицај устава лавре Саве Освећеног), допринос Никодимовог превода уређењу црквеног поретка илустроваћемо само речима блаженопочившег епископа шумадијског Саве који је 1961. године одбранио докторску дисертацију о овом литургијском споменику прве врсте на Богословском факултету у Београду: "Утицај Српске православне цркве на литургијску делатност других словенских православних цркава одавно је истакнут у литургијским круговима тих земаља, а главна улога у томе припада архиепископу Никодиму." Тога је још више био свестан професор Лазар Мирковић (председник комисије за одбрану дисертације тадашњег јеромонаха Саве Вуковића) који је за свој литургијски семинар желео имати снимке важних средњовековних рукописа (типичи и евхологији). Стигао је да обезбеди снимке само Никодимовог, Романовог (1331) и Дечанског типика (1335-1346).

Пре Лазара Мирковића, Никодимовим типиком као оригиналним рукописом из 1319. године једино се озбиљно бавио

Ђура Даничић још 1859. године, али са језичке и лексичке стране. Од тада је познат Никодимов "знаменити предговор" у коме се налази обавезујуће за многа поколења завештање светог Саве: "Молим оне који ће бити после мене, због маловремености живота, да испуните оно што ја нисам довршио".

О нашој небризи да на време (пре страдања библиотеке) овај драгоцен рукопис буде објављен

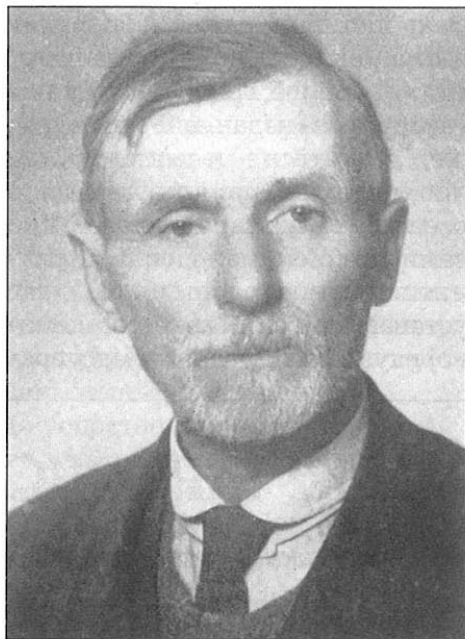
и растумачен писао је још један угледни професор београдског Богословског факултета, Драгутин Анастасијевић (1877 - 1950): "Сам пак Никодимов превод типика спава и дан дањи неиздан у једном рукопису Нар. библиотеке." И тако, да се Лазар Мирковић није заузео око снимања Никодимовог типика уочи Другог светског рата, неповратно би нестао овај знаменити црквени и културни споменик који је јавности постао доступан тек у наше дане. У поговору фототипског издања (2004), и приређивач, професор Ђорђе Трифуновић деликатно указује на несмотреност према темељним сведочанствима наше националне, црквене и културне традиције: "Прошло је шездесет три године од трагичних априлских дана 1941, када је око хиљаду триста рукописних књига и повеља изгорело у пожару Народне библиотеке, који је изазвало немачко бомбардовање Београда. Рукописи су се између два светска рата ретко снимали. Зато снимци читавог Типика архиепископа Никодима чине јединствену културноисторијску појаву за домаће прилике. Априлска несрећа, нажалост, никада није надвладала разне људске слабости. Снимљен рукопис и пратећи разрешени текст неста-

сних књига и повеља изгорело у пожару Народне библиотеке, који је изазвало немачко бомбардовање Београда. Рукописи су се између два светска рата ретко снимали. Зато снимци читавог Типика архиепископа Никодима чине јединствену културноисторијску појаву за домаће прилике. Априлска несрећа, нажалост, никада није надвладала разне људске слабости. Снимљен рукопис и пратећи разрешени текст неста-

јали су све дубље у сумраку заборава и немарности. Већ скоро пола столећа чуван у збирци Архива САНУ, рукопис Типика је опомињао генерације истраживалаца и корисника на своју незаобилазност и монументалност. У последње време, међутим, стекле су се околности које су духовно подстицале објављивање дела архиепископа Никодима. Ту уз спремност на сарадњу најмлађег поколења филолога треба истаћи опредељење издавача *Читоја ишамла*, ка капиталним делима српске културе. Свој скромни допринос прилаже и потписани, који је, као почетник у струци којом се бави, имао срећу и част ближе да упозна професора Лазара Мирковића, већ подоста обрваног великом личном и породичном несрећом из прошлог рата." Поред прве књиге са фотографијама рукописа, предвиђена је и друга са Мирковићевим разрешеним текстом.

Професор Трифуновић вероватно није имао увид у *Аутобиографију* и *Дојуне ка аутобиографији* које је Мирковић предао Матици српској у Новом Саду фебруара 1955, односно септембра 1964. и које се чувају у Рукописном одељењу (Инв. М12-446), јер би са више горчине говорио о тоњењу рукописа у "сумрак заборава и немарности". Наиме, професор Мирковић са много детаља у *Дојунама ка аутобиографији* говори о ниподоштавању и шиканирању којима су били изложени и он, али, што је теже разумљиво, и препис и расправа о типичу од челника САНУ којој је педесетих година прошлог века предао рукопис на оцену и објављивање. Из *Дојуна ка аутобиографији*, која као ни *Аутобиографија* до сада није штампана, преносимо сведочење о судбини Типика архиепископа Никодима у Академији (поглавље с насловом "Неугодни доживљаји мога живота"), с уверењем да се таква времена неће понављати, мада и с нелагодношћу, јер иза издања из 2004. године не стоји нека институција (национална или црквена), него један стари професор Филолошког

Снимљен рукопис и пратећи разрешени текст нестајали су све дубље у сумраку заборава и немарности. Већ скоро пола столећа чуван у збирци Архива САНУ, рукопис Типика је опомињао генерације истраживалаца и корисника на своју незаобилазност и монументалност.

Професор Лазар Мирковић

факултета и један приватни издавач.

"Сада сам прионуо да за издање овога типика извршим његов препис и напишем расправу о њему. За време рата гладан сам са фотографија преписао свих 358 страна, у уверењу да ће ова расправа са текстом типика бити издана када прође рат. За време бомбардовања Београда склањао сам се ван Београда и увек са собом вукао фотографије типика и његов препис.

Био сам срећан када сам Академији наука предао фотографије и препис типика, као и расправу о типичу. Фотографије зато, да се види како сам преписивао. (Следи факсимил реверса.)

Мој рад добио је на реферат Ђорђе Сп. Радојичић. Молио сам Академију да рукопис изда другом референту. Рукопис је затим предан на реферат председнику Академије А. Белићу. Шта је радио А. Белић? Пет година држао је рукопис и није поднео реферата. За тих пет година одлазио сам у Академију с времена на време и питао чиновницу у председништву (Ћа Гргић) да ли је донесена каква одлука о моме рукопи-

су, а она ме је дочекивала и испраћала са смешком сажаљења, одговарајући на моја питања: "Г. Председник је, знате, јако заузет, имајте још мало стрпљења." Када Г. Председник за пет година није поднео реферата, повуко сам рукопис као што сведочи акт Академије (факсимил).

Пошто А. Белић није могао или није хтео да препоручи мој рад за објављивање, а није могао или хтео да га одбије, остало му је, логично, треће, наиме да уопште не пише реферат.

Није ми јасно зашто А. Белић није могао или хтео да пише реферат о мом раду и тражио сам разлог за то:

1) Није био упућен у ствар, јер је рукопис литургичке садржине, слависти неразумљив.

2) Није хтео да препоручи црквени рукопис.

3) Што је мој рад био приговор А. Белићу, да ја "жуди, незнатни и непозвани" издајем један књижевни споменик, а он по положају и струци позвани није објавио ниједнога књижевнога споменика, као Даничић, Јагић, Љ. Стојановић и други.

Ако је сматрао да мој рад није добар, зашто ме је штедео и није написао негативан реферат и тако одбио мој рад? Није га могао одбити, јер заслужује да буде објављен.

Како било да било, остаје чињеница да је А. Белић, председник Академије и слависта, демантовао Ђуру Даничића и Драгутина Анастасијевића, и својим поступком јасно рекао, да Никодимов типик за нашу науку нема никакве вредности, да о њему не вреди ни реферата писати.

Ипак остаје питање које тражи одговор: Кома наука може више веровати: Ђури Даничићу и Д. Анастасијевићу или А. Белићу? Ја и данас више верујем првима."

Професор Мирковић епизоду о незаинтересованости наше науке за Никодимов типик завр-

шава податком да су неки честити научници (Никола Радочић) врло позитивно приказивали делове његових расправа о српским средњовековним рукописним типцима објављених у *Зборнику Маџице српске за друштвене науке* и *Богословљу*, односно да је сама Академија признала да је неоправдано задржавала рукопис, откупљујући га касније. Додуше, све до прошле године "лежао" је у Архиву САНУ.

Из приче о судбини рукописа Никодимовог типика произилази да и институције Српске право-

славне цркве (Музеј СПЦ, Патријаршијска библиотека, Богословски факултет) могу бити прозиване зашто нису овај, пре свега црквени и литургички текст, преузеле под своје окриље и научно га користиле. Како се тај пропуст или пропусти могу исправити, указује Ђорђе Трифуновић у поговору свога издања: "Ратне невоље, друштвене и материјалне промене и већ пристигле године отежале су остварење првобитне замисли (о снимању свих знаменитих српских богослужбених устава) Лазара Мирковића. Развој науке нас је уверио у међувре-

мену да је Мирковићева замисао била далековида и да је у наше време треба васпоставити. Користећи савремене тековине и средства за снимање, литургички семинар који је засновао професор Мирковић морао би да сабере све значајне српске преписе богослужбених устава као основ за вишестрано проучавање богослужбеног устројства старијег раздобља Српске православне цркве. Замисао Лазара Мирковића треба неговати и кроз нове објављене богослужбене уставе даље развијати." ■

Н. Јованчевић

РУБЉОВ, ТЕОФАН ГРК, ТАРКОВСКИ

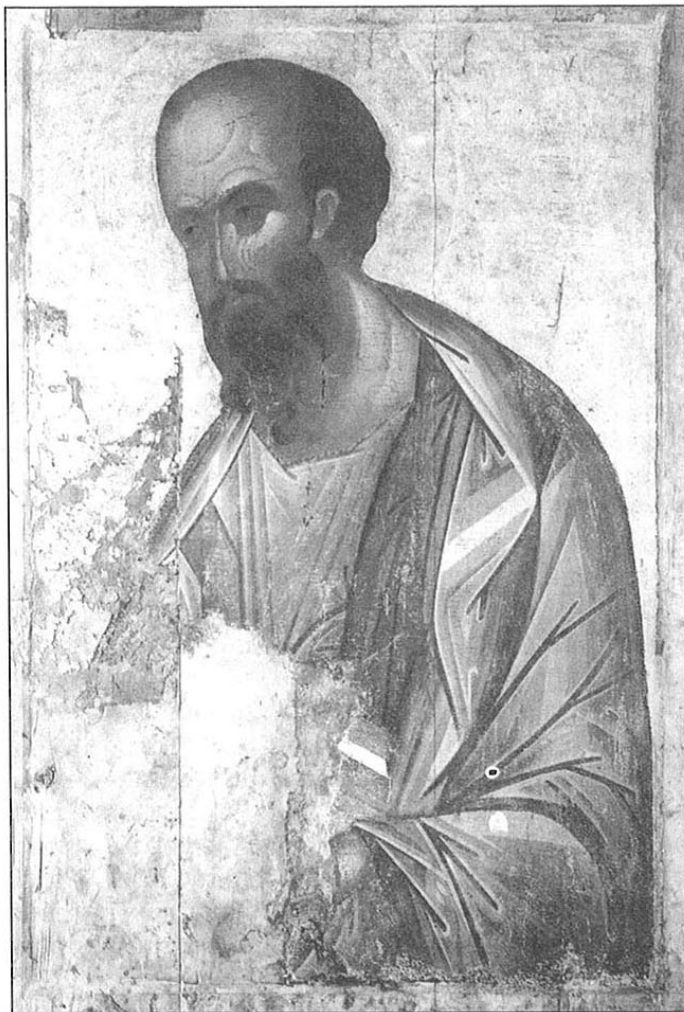
Усред насиља, мрака, прљавштине, народ рађа такве светле уметнике као што је Рубљов

Тарковски је показао да живот нације није могућ без високих духовних тежњи. Ако тога нема, народ постаје стадо. Монах - иконописац Рубљов верује у народ, саосећа са њим и жели да сликарство пробуди у њему добро и веру у сопствене могућности. У сукобу Андреја Рубљова и Теофана Грка сударају се две концепције одредишта сликарства. У стваралаштву Теофана Грка је заплашивање народа. (У религији увек постоји хијерархија: пастир и паства. Чиме се паства може одржати у покорности и послушности? Страхом!) Рубљов у свом стваралаштву носи милосрђе, љубав према народу и, према томе, веру у њега...

Усред насиља, мрака, прљавштине, народ рађа такве светле уметнике као што је Рубљов.

(...)

Тарковски ми је драг не само као симболиста већ и као уметник - реалиста, стваралац светског нивоа, али са израженом цртом рускога у себи. Као што је Пушкин својевремено извео нашу литературу на светски ниво, Тарковски је то урадио са нашим филмом.

У народу се увек сачува оно најбоље што постоји у духовном животу нације. Интелигенција понекад заборавља одакле је израсла. Та мисао се у Андреју Рубљову не преноси примитивно. Тарковски је проучио велики број дела староруске литературе, на пример Епифанија Премудрог. Јунаци филма говоре њиховим језиком, преносе њихову идеологију. У филму је приказана борба идеја тог времена. Иконописац Рубљов први је преокренуо сликарство у страну милосрђа, говори да народ не треба плашити, сматрајући га стоком, сиротињом. Код неких од наших руководица на филму, којима је био непознат језик тог времена, та места су изазивала нарочито схватање: а шта ако ту нешто и није тако? А било је управо тако; најсветлије идеје,

огромна љубав према народу. Управо у том филму налазила се перестројка која се десила много пре садашње: не блебетањем, не лагањем, већ само истином може се подићи народ.

Јуриј Назаров. у: Тарковски, Нови Сад, Београд, 1998.

СВЕТОСАВСКИ ДУХ У СРПСКОЈ ПОЕЗИЈИ

Знамо да је Икону Пресвете Богородице Тројеру-чице у Хиландар донео Свети Сава и да је то нај-већа светиња у српском манастиру на Светој Гори. Знано је, такође, да почев од првог песника, Јована Дамаскина, који је Светој Мајци подарио своју поезију као уздарје за чудо исцељења своје руке, пред Светом Иконом вековима се збивало и данас збива исто племенито чудо – рађа се поезија. И српски песници оставили су исти заветни дар Пресветој Богородици Тројеручици. Заоденуте у песничку реч откривали су јој своје болове и ране свога народа. Сваки песник је на свој начин прословио своју молитву пред Светом Иконом, али су сви молитвеници били надахнути истом вером, љубављу и надом, за-навек подареним људском роду чудесним исцељење ране Јована Дамаскина, јер је то чудо успоставило трајну и неуништу равнотежу свету зла, смрти и таме. Због тога је цео верујући људски род озарен истом надом и освојеном слободом, управо онако како о томе у име свих људи сведоче стихови древног Давидовог псалма: “Господ је са мном, не бојим се; шта ће ми учинити човјек? Господ ми је помоћ-ник. Слободно ћу гледати у непријатеље своје”. (118,6,7)

Један од мисаоно најдубљих и осећајно најгу-шњих песничких молитвених шапата изустео је српски песник Иван В. Лалић у песми Шапат Јова-на Дамаскина:

Призивајући светло вере и молитве, духовно сје-дињен са својим песничким претком, српски песник шапуће своју молитву придружујући је оној древној, тајној и светој која је помогла да се исцели бол и намири правда и која је стога вековима источник спасоносне човекове наде да је то исто чудо могућ-но: “Овде. Сада”.

Песников молитвени шапат открива унутрашње бездане, у којима се назиру и понори и узвишења, а све надјачава жеља да се понови оно древно чудо пред иконом Богомајке, односно да се још једном докаже да није могућа потпуна власт таме.

Прва октава у песми јесте њен својеврсни про-лог. Она је призив духовног зрачења давне Јовано-ве ноћи, у којој је зацељена незацељива рана, спасе-на вера у светост и светлост, побеђен мрак и рођена вечна Нада:

*Ойросџи, мајко светиа, ойросџи
Шџо скрушено се обраћам у бдењу,
Шџо ушук свеукујној мојој злосџи
У иродуженом џражџи мајновењу,
Те једне ноћи која светџлосџи зрачи
Из своје сенке, из најџушџеј мрака -
Јер све шџо хоће мрак да обезначи
Посџане светџлосџи у знаку џвој знака.*

То што се десило Јовану Дамаскину, кад је ду-ховно и телесно рањен шапутао своју молитву пред иконом Пресвете Богородице Тројеручице, испуњен

вером, љубављу и надом, и пробудио се из сна исце-љен и ободрен, постало је трајно светло човековом духу. Сазнање да вера човека никад не оставља без љубави и наде јесте најдубљи и бесцени знак ноћи у којој је светло вере и молитве зацелило руку Јована Дамаскина. То светло привија себи и песника нашег времена, који пред Светом Иконом открива друга-чију рану и шапуће своју дрхтаву молитву, али не може потпуно да утиша било сумње чије откуцаје у себи бојажљиво и напрегнуто послушнује.

У чуду које је засјало вечним сјајем у густом мраку приземне беде и поништило је, песник нала-зи мотивацију за своје грешно привођење земне та-штине у присмотру Пресвете Богородице Тројеру-чице:

*Ойросџи, мајко, шџо џриземну беду
Доводим џрешно у џрисмоџру џвоју;
Знам да сам овде џшек један у следу
И да ми џлас је зуј џчеле у роју,
Ал заџо слуџџим да смисао роја
Зависи и од заблуделе џчеле -
Целине шџо се бесконачно деле
Да суџџосџи чине недељивој броја.*

Песник зна да је људска патња стара колико и човек, да исто толики век има човеков напор да је савлада. Сазнао је да је свет таме, зла и неправде моћан, да у њему пати рој људских душа и призива светлост и спас, да је због тога молитва сваког поје-динца “зуј пчеле у роју”. Песникове слутње, исказа-не у песми, да “смисао роја/зависи и од заблуделе пчеле – Целине што се бесконачно деле/ суштост чине недељивог броја” откривају његово увиђање да сваки појединац има право и потребу да искаже своју молитву и у њој своју патњу и наду, али и да се у том разногласју ипак да утврдити заједничко је-згро око кога се све те појединачне молитве плету. То језгро су сржне јеванђељске врлине које су, како предање сведочи, узвишено потврђене у молитви и исцељењу руке Јована Дамаскина. И песма српског песника показује да благослов Пресвете Богороди-це и песникова трајна благодарност вековима сти-шавају људску патњу и лековито озарују сазнањем да је могуће победити зло и да има спаса, чиме пе-сма потврђује најдубљи смисао молитве, вере, љу-бави и наде. Због тога, Јован Дамаскин и сви људи одувек и занавек дугују Пресветој Богородици Тро-јеручици за свето чудо којим је учинила да бол и не-праведна човекова страдања постану заувек нео-двојиви од правде, спаса и исцељења. То је суштина вечне утехе подарене сваком појединцу и људском роду као целини, духовни темељ на коме је српски песник саздао своју песму.

Трећа октава у песми најтоплија је и најличнија. У субјекту који се исповеда и моли најдубље су се сјединили српски песник и његов древни духовни сабрат Јован Дамаскин:

Ойросѝи ми ѝио шайѝање у ѝмѝини,
 У созерцању ѝаѝиѝине, ѝиѝио ѝиѝиѝе
 Насуѝино чудо које свеѝлостѝ чѝини
 Кад усред мрака сѝивара уѝочѝиѝиѝе;
 Ойросѝи, али боли ова шака
 У зѝлобу ѝререзана, ови ѝрсѝи
 Којѝима гробѝм хлеб, којѝима се крсѝим;
 Ойросѝи ми ѝиѝио крварѝм из мрака.

Након општијих мисли, недоумица пред собом и човеком уопште, пред човековим односом према светињама, песник је у трећој строфи проговорио из свог унутрашњег завежљаја и бола који је такав да га може зацелити или можда само ублажити “насушно чудо” које светлост чини / кад усред мрака ствара уточиште”. То “насушно чудо” које српски песник призива истог је реда као и оно које је пре неколико векова зацелило рану Јована Дамаскина и због тога постало сан и призив свих рањених душа, диљем света и времена.

Песма Шапат Јована Дамаскина открива у својој поенти наговештаје песникових недоумица, саопштених тише и од самог шапата. Назре се за тренутак песниково самилосно одмахивање главом над самим собом што се још само од чуда нада правди, односно што чудо које призива види као једину могућност да се праведно пресуди у мраку из кога он крвари. Титрај неспокојне сумње надјачан је потом придављеним вапајем за спасом и уточиштем, који је видљиво обојен и покајањем:

Ойросѝи мојој косѝи, мојој злосѝи,
 Али учѝини чудо. Овде. Сада.

У молитвеном шапату српског песника разабѝра се јек библијског псалма, што неуништивом снагом вере и препознатљивом људском муком и надом повезује векове:

и закон је ѝвој уѝјѝеѝа моја.
 Нека живѝи дуѝа моја и ѝеѝе хвали, и
 судови ѝвојѝи нека ми ѝомоѝну.

Зађоѝ као овца изѝубљена: ѝраѝи слѝуѝи
 својеѝа; јер заѝовѝѝесѝи ѝвојѝих не
 заѝоѝавѝих.
 (119, 174-176)

*

Сва три посматрана круга српске поезије дакле јединствено потврђују да поезија може бити човековом духу светилник и путовођа, као што је вековима српском народу песништво изнедрено из непресушних источника светосавских надахнућа.

Размишљање о светосавском духу у српској поезији погодно је у овој прилици засводити песмом Храм Светог Саве у Београду, коју је испевао песник, наш савременик, Вук Милатовић. Иако својим насловом упућује на Храм Светог Саве у Београду, песма је својеврсни духовни храм Светом Сави јер подвлачи саборност његовог духа, због чега је

вековима непресушна животворна снага у свему што је српски народ створио, што ствара и што буде желео да оствари:

Ко је расѝирио ваѝиру
 Ко је злаѝан коѝаѝ
 Уденуо у сѝиубове
 У мучениѝиѝво
 У ѝамеѝи
 Ко је виѝео будућѝносѝи
 Када садаѝѝносѝи ѝије ѝи ѝосѝиојала
 Ко је на заједѝничком оѝњѝиѝиѝу
 Заѝалио ѝламен
 И сам саѝорео на ѝему
 И мрѝав ѝредводеѝи
 Обѝчан народ
 Песѝике и духовѝнике
 Тај је досѝиојан
 Да овај храм ѝосѝиане
 Круна ѝеѝовоѝ мучениѝиѝва
 Да се заувек означи
 Њеѝова ѝосеѝносѝи -
 Свеѝио месѝио,
 Тај је небесѝим законѝима
 Одређен да на једном месѝиу окуѝи
 Криѝѝене и неѝкриѝѝене
 И оне који ће ѝеѝек дођи
 и да их ѝаѝако саѝране
 Лучоѝоѝа и небесѝник
 На исѝиој ваѝири оѝреје.

Животворни дух светосавља, дакле у српској поезији вековима гради храм српском народу, у коме он крепи душу, јача снагу, брани националне и хришћанске вредности, као трајна добра без којих зна да не може аутентично постојати, нити опстати.

Др Милка Андрић

СЛУЖБЕНИ ДЕО - ПРОМЕНЕ У ЕПАРХИЈИ ШУМАДИЈСКОЈ

Његово преосвештенство епископ шумадијски Господин Јован благоизволео је у периоду од 1. јуна 2005. до 30. септембра 2005. године:

ОСВЕТИТИ:

■ Крстове за нови храм Вазнесења Господњег у Драгобраћи - Крагујевац и источник - чесму у порти, 9. јуна 2005.

■ Палионицу свећа и темеље парохијског дома при храму Светог кнеза Лазара Косовског у Белошевцу - Крагујевац, 28. јуна 2005. године;

■ Капелу Чуда светог архангела Михаила манастира Благовештења Рудничког (мало освећење), 6. јула 2005. године;

■ Нови храм Светог Стефана Дечанског у Грчцу, 13. јула 2005. године;

■ Темеље храма Свете великомученице Недеље у Поточцу, 20. јула 2005. године;

■ Нову трпезарију храма Светог великомученика Прокопија у Суморовцу, 21. јула 2005. године;

■ Темеље храма Светог Саве Српског у Водицама код Смедеревске Паланке, 31. јула 2005. године;

■ Темеље капеле Светог великомученика Георгија манастира Грнчарице, 1. августа 2005. године;

■ Нови храм Светог пророка Илије у Гарашима, 2. августа 2005. године;

■ Темеље парохијског дома у Сиљевици, 8. августа 2005;

■ Парохијски дом у Рогојевцу, 9. августа 2005;

■ Обновљени храм Рођења Пресвете Богородице у Доњем Крчину (мало освећење), 25. септембра 2005. године.

РУКОПОЛОЖИТИ:

■ Ивана Цветковића, свршеног богослова из Крагујевца, у чин ђаконa, 1. јула 2005, у храму Светог оца Николаја манасти-

ра Никоља у Шаторњи, у чин презвитера, 2. јула 2005, у храму Светог апостола Јакова у Дубокој;

■ Зорана Алексића, дипломираног теолога из Аранђеловца, у чин ђаконa, 7. августа 2005, у храму Вавдења Пресвете Богородице манастира Каленића, у чин презвитера, 9. августа 2005, у храму Светог великомученика Пантелејмона у Становима - Крагујевац;

■ Ненада Марковића, апсолвента Богословског факултета из Крагујевца, у чин ђаконa, 1. септембра 2005, у храму Светог Јована Златоустог Крагујевачке богословије;

■ Мирољуба Миладиновића, дипломираног теолога из Крагујевца, у чин ђаконa, 27. септембра 2005, у храму Успења Пресвете Богородице у Крагујевцу.

РУКОПРОИЗВЕСТИ

У ЧИН ЧТЕЦА :

■ Николу Стаматовића, богослова из Крагујевца;

ОСНОВАТИ:

■ Трећу тополску парохију из делова Прве и Друге тополске парохије, Арх. нам. опленачко.

ИЗВРШИТИ АРОНДАЦИЈУ:

■ Укинути даље постојање Доњосабаначке парохије у Доњој Сабанти, Арх. нам. крагујевачко, и припојити је Великопчеличкој парохији у Великим Пчелицама, Арх. нам. левачко;

■ Укинути даље постојање Ратковићке парохије у Ратковићу, Арх. нам. левачко, и припојити је Горњосабаначкој парохији у Горњој Сабанти, Арх. нам. левачко.

ОДЛИКОВАТИ:

Оргеном Светиој Симеона Мироточивој:

■ Драгомира Радивојевића из Грчца, за подизање храма Светог Стефана Дечанског у Грчцу;

■ Љубицу Димитријевића из Аранђеловца, за заслуге при подизању храма Светог Илије у Гарашима;

■ Проф. др Предрага Стојановића из Крагујевца, добротвора манастира Ралетинца, Саринца и Денковца;

Оргеном Војска Карађорђа:

■ Протојереја - ставрофора Радована Чанчаревића, умировљеног пароха крагујевачког и бившег старешину Саборне цркве у Крагујевцу;

■ Љубомира Тимотијевића из Аранђеловца, за заслуге уређења Саборне цркве у Крагујевцу.

Правом ношења црвеној ђојаса:

■ Милића Марковића, јереја, привременог пароха Пете крагујевачке парохије при храму Силаска Светог Духа, Арх. нам. крагујевачко;

Досијојансијвом иројонамесника:

■ Горана Гајића, јереја, привременог пароха Доњокрчинске парохије у Доњем Крчину, Арх. нам. темнићко;

Чином иџумана:

■ Јевтимија (Јутрицу), јеромонаха, старешину манастира Светог оца Николаја - Јошанице.

ПОСТАВИТИ:

■ Милана Ђосића, јереја, за привременог пароха Јарушичке парохије у Јарушицама, Арх. нам. лепеничко;

■ Радована Марковића, протонамесника, за привременог пароха Брајковачке парохије у Брајковцу, Арх. нам. колубарско - посавско;

■ Александра Петровића, јереја, за привременог пароха Тре-

ће тополске парохије у Тополи, Арх. нам. опленачко;

■ Ивана Цветковића, новорукоположеног јереја, за привременог пароха Дубочке парохије у Дубокој, Арх. нам. беличко;

■ Зарију Божовића, протојереја ставрофора, привременог пароха Четврте крагујевачке парохије при храму Успења Пресвете Богородице, за старешину храма Успења Пресвете Богородице у Крагујевцу, Арх. нам. крагујевачко;

■ Добривоја Милуновића, протонамесника, за привременог пароха Друге крагујевачке парохије при храму Успења пресвете Богородице у Крагујевцу, Арх. нам. крагујевачко;

■ Видоја Рајића, јереја, за привременог пароха Прве селевачке парохије у Селевцу, Арх. нам. јасеничко;

■ Зорана Алексића, новорукоположеног јереја, за привременог пароха Јеловичке парохије у Јеловику, Арх. нам. орашачко;

■ Стенка Секулића, протојереја, за привременог пароха Прве крагујевачке парохије при храму Успења Пресвете Богородице у Крагујевцу, Арх. нам. крагујевачко;

■ Миодрага Матића, протонамесника, за привременог пароха Друге јагодинске парохије при храму Архангела Гаврила у Јагодини, Арх. нам. беличко;

■ Нобојшу Младеновића, новорукоположеног јереја, за привременог пароха Четврте јагодинске парохије при храму Светих апостола Петра и Павла у Јагодини, Арх. нам. беличко;

■ Радослава Богићевића, протонамесника, за привременог пароха Неменикућске парохије у Неменикућама, Арх. нам. космајско;

■ Небојшу Ракића, јереја, након повратка са постдипломских студија, за привременог пароха Прве сушичке парохије у Крагујевцу, при храму Светог великомученика Димитрија, Арх. нам. крагујевачко;

■ Милана Беговића, протојереја, привременог пароха Друге сушичке парохије у Крагујевцу, при храму Светог великому-

ченика Димитрија у Крагујевцу, за старешину овог храма, Арх. нам. крагујевачко;

ПОВЕРИТИ У

ОПСЛУЖИВАЊЕ:

■ Братству храма Светих апостола Петра и Павла у Аранђеловцу, Трећу аранђеловачку парохију при храму Светих апостола Петра и Павла у Аранђеловцу, Арх. нам. орашачко;

■ Лазару Илићу, протонамеснику, привременом пароху Четврте јагодинске парохије при храму Архангела Гаврила у Јагодини, Дубочку парохију у Дубокој, Арх. нам. беличко;

■ Јовану Биберџићу, јереју, привременом пароху Страгарске парохије у Страгарима, Влакчанску парохију у Влакчи, Арх. нам. опленачко;

■ Радовану Чанчаревићу, протојереју ставрофору, привременом пароху Друге крагујевачке парохије при храму Успења Пресвете Богородице у Крагујевцу, Прву крагујевачку парохију при храму Успења Пресвете Богородице у Крагујевцу, Арх. нам. крагујевачко.

РАЗРЕШИТИ:

■ Миладина Јовића, протонамесника, даље дужности привременог пароха Треће аранђеловачке парохије при храму Светих апостола Петра и Павла у Аранђеловцу, Арх. нам. орашачко;

■ Милана Ђосића, јереја, даље дужности привременог пароха Дубочке парохије у Дубокој, Арх. нам. беличко;

■ Велибора Јовановића, јереја, привременог пароха Сарановачке парохије у Саранову и Радивоја Стојадиновића, јереја, привременог пароха Сипићке парохије у Сипићу, даље дужности опслуживања Јарушичке парохије у Јарушицама, Арх. нам. лепеничко;

■ Радослава Обрадовића, протојереја, умировљеног пароха, даље дужности опслуживања Брајковачке парохије у Брајковцу, Арх. нам. колубарско - посавско;

■ Радована Марковића, протонамесника, даље дужности привременог пароха Рибарске

парохије у Рибарима, Арх. нам. беличко;

■ Александра Петровића, јереја, даље дужности привременог пароха Влакчанске парохије у Влакчи, Арх. нам. опленачко;

■ Станка Секулића, протојереја, даље дужности привременог пароха Прве крагујевачке парохије при храму Успења Пресвете Богородице у Крагујевцу, Арх. нам. крагујевачко;

■ Лазара Илића, протонамесника, привременог пароха Четврте јагодинске парохије при храму Архангела Гаврила у Јагодини, даље дужности опслуживања Дубочке парохије у Дубокој, Арх. нам. баличко;

■ Радована Чанчаревића, протојереја ставрофора, даље дужности старешине храма Успења Пресвете Богородице у Крагујевцу, Арх. нам. крагујевачко;

■ Радована Чанчаревића, протојереја ставрофора, даље дужности привременог пароха Друге крагујевачке парохије при храму Успења Пресвете Богородице у Крагујевцу, Арх. нам. крагујевачко;

■ Братство храма Преображења Господњег у Смедеревској Паланци, даље дужности опслуживања Треће паланачке парохије при храму Преображења Господњег у Смедеревској Паланци, Арх. нам. јасеничко;

■ Драгишу Савића, протонамесника, даље дужности привременог пароха Прве селевачке парохије у Селевцу, Арх. нам. јасеничко;

■ Драгомира Кеџића, протојереја, привременог пароха Прве буковичке парохије у Буковику, даље дужности опслуживања Јеловичке парохије у Јеловику, Арх. нам. орашачко;

■ Радована Чанчаревића, протојереја ставрофора, умировљеног пароха, даље дужности опслуживања Прве крагујевачке парохије при храму Успења пресвете Богородице у Крагујевцу, Арх. нам. крагујевачко;

■ Радомира Ракића, протојереја ставрофора, умировљеног пароха, даље дужности опслуживања Друге јагодинске парохије

при храму Архангела Гаврила у Јагодини, Арх. нам. беличко;
 ■ Миодрага Матића, протонамесника, даље дужности привременог пароха Четврте јагодинске парохије при храму Светих апостола Петра и Павла у Јагодини, Арх. нам. беличко;
 ■ Љубишу Смиљковића, протојереја, привременог пароха Прве сопотске парохије, даље дужности опслуживања Неменикућске парохије у Неменикућама, Арх. нам. космајско;
 ■ Милана Бороту, протојереја ставрофора, умировљеног пароха и Спасоја Јанковића, протојереја ставрофора, умировљеног пароха, даље дужности опслуживања Прве сушичке парохије при храму Светог великомученика Димитрија у Крагујевцу, Арх. нам. крагујевачко.

ПЕНЗИОНИСАТИ:

■ Радована Чанчаревића, привременог пароха Друге крагујевачке парохије при храму Успења Пресвете Богородице у Крагујевцу и старешину храма Успења Пресвете Богородице у Крагујевцу, Арх. нам. крагујевачко.

ПОДЕЛИТИ

КАНОНСКИ ОТПУСТ:

■ Миладину Јовићу, протонамеснику, привременом пароху Треће аранђеловачке парохије при храму Светих апостола Петра и Павла у Аранђеловцу, за Епархију банатску.

ПРИМИТИ У СВЕЗУ КЛИРА:

■ Серафима (Божича), јеромонаха, из Епархије шабачко - ваљевске;
 ■ Марка Арсенића, свршеног ученика богословије, из Епархије шабачко - ваљевске;
 ■ Видоја Рајића, јереја, из Епархије жичке;
 ■ Радослава Богићевића, протонамесника, из Епархије нишке;

■ Миломира Тодоровића, апсолвента Богословског факултета у Београду, из Епархије канадске;

■ Рада Вимбаша, протојереја, из Епархије западноамеричке.

ПОДЕЛИТИ БЛАГОСЛОВ:

За уџис на Православни богословски факултет у Београду:

■ Катарини Јовановић, свршеном студенту Богословског института у Београду;

■ Марку Јефтићу, матуранту гимназије, из Младеновца;

■ Марку Делићу, матуранту гимназије, из Тополе;

■ Снежани Петровић, свршеном студенту Богословског института у Београду;

■ Марку Јовановићу, свршеном богослову;

■ Ивану Антонијевићу, свршеном богослову;

■ Влади Бранисављевићу, свршеном богослову;

■ Марку Маневском, свршеном богослову;

■ Владимиру Милојевићу, свршеном богослову;

■ Павлу Јевђићу, свршеном ученику средње медицинске школе;

■ Ненаду Мијатовићу, свршеном богослову;

■ Ђорђу Марковићу, свршеном богослову;

■ Александру Ђорђевићу, свршеном богослову;

■ Владимиру Милошевићу, свршеном богослову;

■ Милошу Никодијевићу, свршеном богослову;

■ Филипу Ђорђевићу из Белушића;

■ Мирољубу Попадићу, свршеном студенту Богословског института у Београду;

■ Браниславу Кеџићу, свршеном богослову;

За уџис на Академију за уметност и конзервацију Право-

славној богословској факултету у Београду:

■ Николини Манојловић из Смедеревске Паланке;

■ Јелени Миловановић из Раче Крагујевачке;

За уџис на Духовну академију Светиој Василија Острошкој у Фочи:

■ Недељку Горановићу, свршеном богослову;

■ Николи Горановићу, свршеном богослову;

■ Душану Васиљевићу, свршеном богослову;

■ Марку Арсенићу, свршеном богослову;

■ Милану Бањцу, свршеном богослову;

За додипломске студије на Православном богословском факултету у Београду:

■ Владимиру Вулети.

ПРИМИТИ У

ПРВИ РАЗРЕД БОГОСЛОВИЈЕ:

■ Марка Руменића из Ратара;

■ Александра Савковића из Крагујевца;

■ Драгана Смиљанића из Поточца;

■ Немању Дракулу из Крагујевца;

■ Филипа Стојановића из Јагодине;

■ Марка Пауновића из Крагујевца;

■ Немању Радиоичића из Петке;

■ Николу Брковића из Крагујевца;

■ Лазара Недељковића из Младеновца;

■ Жељка Младеновића из Сурчина;

■ Александра Тодоровића;

■ Филипа Тагића из Младеновца;

■ Марка Стевановића;

■ Петра Вујисића из Јагодине.

УПОКОЈИЛИ СЕ У ГОСПОДУ:

■ Монахиња Неонила, сестра манастира Каленића;

■ Монахиња Евгенија, сестра манастира Дивостина.

СЛУЖЕЊА, ПОСЕТЕ И ПРИЈЕМИ ЕПИСКОПА ШУМАДИЈСКОГ ГОСПОДИНА ЈОВАНА

од 1. јуна 2005. до 30. септембра 2005. године:

ЈУН

1. јун 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у Саборном храму у Крагујевцу;
- Обавио венчање у Врњачкој Бањи;
- Посетио манастир Дивостин, поводом грађевинских радова;
- Служио бденије у Саборној цркви у Крагујевцу.

5. јун 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у Црквинама - Грбице;
- Ванчао у Саборној цркви у Крагујевцу Петра и Милену из Ужица;
- Посетио цркву Светог великомученика Георгија у Ћелијама, поводом радова на спомен костурници;
- Учествовао на братском састанку професора Богословије Светих Ћирила и Методија у Нишу и Богословије Светог Јована Златоустог у Крагујевцу.

7. јун 2005:

- Посетио манастире Прерадовац и Грнчарицу, поводом грађевинских радова.

8. јун 2005:

- Посетио, са градоначелником Крагујевца Верољубом Стевановићем, манастир Вољавчу (припреме за прославу јубилеја - 200 година заседања Совјета).

9. јун 2005 - Вазнесење Господње:

- Служио Свету архијерејску литургију и осветио крстове за нови храм у Драгобраћи и чесму у порти;
- Служио опело монахињи Неонили у манастиру Каленићу.

10. јун 2005:

- Посетио Богословију Светог Јована Златоустог у Крагујевцу

и присуствовао почетку матурских испита;

- Посетио манастир Грнчарицу, поводом радова на подизању нове манастирске капеле.

11. јун 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у храму Светог Саве на Аеродрому - Крагујевац;
- председавао пријемном испиту и извршио пријем ученика за први разред богословија.

12. јун 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију и обавио саборно литургијско венчање у манастиру Каленићу;
- Посетио манастир Светог Луке у Бошњанима;
- Посетио Богословију Светог Јована Златоустог у Крагујевцу и учествовао на седници Наставничког колегијума поводом матурских испита.

13. јун 2005:

- Посетио Богословију Светог Јована Златоустог у Крагујевцу и присуствовао матурским испитима.

14. јун 2005:

- Учествовао у Српској академији наука и уметности у Београду представљању књиге протојереја ставрофора Милан Јанковића *На њушевима Шумадије* о блаженопочившем епископу шумадијском Сави;
- Примио директора Телекома Драшка Петровића.

15. јун 2005:

- Учествовао у раду Светог архијерејског синода СПЦ.

16. јун 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у храму Светог Саве на Аеродрому - Крагујевац;

■ Учествовао, са архимандритом Јованом (Радосављевићем), у прослави празника ваздухопловне јединице Војске СЦГ у Младеновцу.

■ Посетио цркву Вазнесења Господњег у Сопоту, поводом фрескописања цркве;

■ Посетио цркву Светих апостола Петра и Павла у Јагњилу и учествовао у договору са верницима о изградњи конака.

17. јун 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију и парастос блаженопочившем епископу шумадијском Сави, поводом четворогодишњице упокојења;
- Посетио цркву Светог великомученика Лазара Косовског у Белошевцу - Крагујевац, поводом радова на парохијском дому;
- Посетио Богословију Светог Јована Златоустог у Крагујевцу и присуствовао матурским испитима.

18. јун 2005 - Задупшнице:

- Служио Свету архијерејску литургију и парастос у Саборној цркви у Крагујевцу;
- Посетио епископа жичког Г. Хризостома у манастиру Жичи;
- Венчао у Матарушкој Бањи Александра и Тијану.

19. јун 2005 - Силазак Светог Духа:

- Служио Свету архијерејску литургију и вечерње у Саборној цркви у Крагујевцу;
- Крстио Горана, Драгану, Милицу и Ању.

20. јун 2005 - Духовски понедељак:

- Служио Свету архијерејску литургију у храму Силаска Светог Духа - Старој цркви у Крагујевцу, поводом храмовне славе;
- Предводио градску литију улицама Крагујевца.

21. јун 2005 – Духовски уторак:

- Служио Свету архијерејску литургију у Селевцу, поводом храмовне славе;
- Крстио Димитрија, сина свештеника Драгана Михаиловића из Селевца;
- Примио, у Епископском двору у Крагујевцу, архимандрита жичког Герасима и сестре манастира Жиче.

22. јун 2005:

- Учествова на седници Светог архијерејског синода СПЦ;
- Посетио Богословију Светог Јована Златоустог у Крагујевцу и учествовао у прослави завршетка матурских испита.

23. јун 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у манастиру Каленићу и венчао Николу и Биљану;
- Посетио манастир Прерадовац, поводом грађевинских радова.
- Посетио цркву Светог Романа у Рековцу;
- Посетио манастир Манастирак и дао упутства за наставак радова на обнови манастира.

24. јун 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у Лазаревцу и крстио Андреја, сина свештеника Жељка Ивановића;
- Осветио производну халу Љубише Маринковића у Крагујевцу.

25. јун 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију и парастос у Вишевцу;
- Посетио манастир Никоље у Шаторњи и примио добротворе и помагаче овог манастира.

26. јун 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у Буковику и крстио Сару, кћерку свештеника Слободана Раковића из Раниловића;
- Венчао Небојшу и Драгану у Саборној цркви у Крагујевцу;
- Извршио пријем јеромонаха Серафима из Шабачко – ваљевске епархије у сvesу клира Шумадијске епархије;
- Посетио манастир Дивостин, поводом грађевинских радова;
- Посетио манастир Светог великомученика Георгија на Липару, поводом радова на конаку.

28. јун 2005 – Видовдан:

- Служио Свету архијерејску литургију у Белошевцу – Кра-

гујевац, поводом храмовне славе и осветио палионицу свећа и темеље парохијског дома;

- Посетио манастир Брезовац, поводом грађевинских радова.

29. јун 2005:

- Посетио цркву Свете Петке у Виноградима – Крагујевац, поводом радова на цркви.

30. јун 2005:

- Посетио манастир Грнчарицу и из Часне трпезе старе капеле Светог великомученика Георгија, предвиђене за рушење, преузео светитељске мошти.

ЈУЛ

1. јул 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у манастиру Никољу у Шаторњи и рукоположио Ивана Цветковића у чин ђакона;
- Служио парастос монахињи Јелисавети;
- Служио опело Миломиру Јововићу у Такову.

2. јул 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у Дубокој и рукоположио ђакона Ивана Цветковића у чин презвитера;
- Посетио манастир Дивостин, поводом грађевинских радова.

3. јул 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у цркви Свете Петке у Виноградима – Крагујевац.

4. јул 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у храму Светих апостола Петра и Павла у Аранђеловцу и полугодишњи парастос ктитору ове цркве Раденку Марјановићу;
- Примио фолклорну групу Срба од четрдесет чланова из Лос Анђелоса;
- Посетио, са гостима из Америке, Оплењак.

5. јул 2005:

- Учествовао на седници Светог архијерејског синода СПЦ.

6. јул 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у манастиру Благовештењу Рудничком и осветио, по чину малог освећења, манастирску капелу Чуда архангела Михаила;

- Посетио манастир Вољавчу (припреме за прославу јубилеја – 200 година заседања Совјета);
- Посетио Маршић и дао упутства за наставак радова на цркви;
- Служио бденије у Саборној цркви у Крагујевцу.

7. јул 2005 – Ивањдан:

- Служио Свету архијерејску литургију у манастиру Тресијама.

8. јул 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у Саборној цркви у Крагујевцу;
- председавао седници Епархијских фондова;
- Примио митрополита дабробосанског Г. Николаја;
- Служио вечерње у Старој крагујевачкој цркви и дао упутства за подизање палионице свећа.

9. јул 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у манастиру Раваници и парастос игуманији Гаврили;
- Посетио манастире Сисојевац, Манасију, Златенац и Миљков манастир.

10. јул 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у Грошници;
- Служио опело Ружи Пљакић, мајци потпредседника Епархијског савета Радише Пљакића.
- Примио синђела Павла и јеромонаха Тихона из Нишке епархије.

11. јул 2005:

- Посетио републичког министра за капиталне инвестиције Велимира Илића;
- Служио бденије у цркви Светих апостола Петра и Павла у Аранђеловцу.

12. јул 2005 – Петровдан:

- Служио Свету архијерејску литургију у манастиру Ралетинцу, поводом храмовне славе;
- Уручио орден Светог Симеона Мироточивог проф. др Предрагу Стојановићу за допринос сређивању манастира Ралетинца, Саринца и Денковца;
- Учествовао на манифестацији *Дани Милована Видаковића* у Неменикућама и Сопоту.

14. јул 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у цркви Светих врача Косме и Дамјана у Загорици, поводом храмовне славе.

15. јул 2005:

- Учествовао на свечаној седници Управе Културно уметничког друштва *Абрашевић* у Крагујевцу, поводом стогодишњице постојања.

16. јул 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у Саборној цркви у Крагујевцу;
- Крстио, у Топчидерској цркви у Београду, Ирену, Луку и Софију Симић.

17. јул 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију и четрдесетоднени парастос монахињи Неонили у манастиру Каленићу;
- Посетио манастир Прерадовац;
- Венчао, у цркви Светог Саве на Аеродрому - Крагујевац, Ненада и Недељку Марковић;
- Примео епископа банатског Г. Никанора.

18. јул 2005:

- Посетио манастир Дивостин, поводом грађевинских радова.
- Примео Данета Поповића, свештеника из Сакраманта и Ненада Михаиловића, свештеника из Атине.

20. јул 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у Поточцу и осветио темеље за цркву Свете великомученице Недеље.

21. јул 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у манастиру Светог Луке у Бошњанима;
- Осветио нову трпезарију у Суморовцу.

22. јул 2005:

- Примео митрополита дабробосанског Г. Николаја и градоначелника Фоче.

23. јул 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију и осветио новоподигнуту цркву Светог Стефана Дечанског у Грчцу;
- Служио бденије у Саборној цркви у Крагујевцу.

24. јул 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у Саборној цркви у Крагујевцу.

25. јул 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у Пчелицама.

26. јул 2005 - Сабор

архангела Гаврила:

- Служио Свету архијерејску литургију у манастиру Вољавчи, поводом храмовне славе;
- Посетио манастир Петковицу.

27. јул 2005:

- Посетио председника владе Републике Србије др Војислава Коштуницу.

28. јул 2005:

- Примео, у Патријаршији СПЦ, проф. др Радоша Љушића (припреме за прославу јубилеја - 200 година заседања Совјета);
- Посетио манастире Драчу и Дивостин, поводом грађевинских радова.

29. јул 2005:

- Примео градоначелника Крагујевца Верољуба Стевановића;
- Примео протојереја ставрофора Радосава Станковића, старешину храма Светих апостола Петра и Павла у Јагодина и председника Црквене општине јагодинске.

30. јул 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у Саборној цркви у Крагујевцу;
- Посетио манастир Вољавчу (припреме за прославу јубилеја - 200 година заседања Совјета).

31. јул 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у Чумићу;
- Осветио темеље храма Светог Саве у Водицама.

АВГУСТ

1. август 2005:

- Служио Архијерејску литургију у манастиру Грнчарици и осветио темеље манастирске капеле Светог Георгија;
- Посетио манастир Дивостин, поводом грађевинских радова.

2. август - Свети пророк Илија:

- Служио Свету архијерејску литургију у Гарашима и осветио новоподигнуту цркву Светог пророка Илије.

2 - 6. август 2005:

- Рад у Светом архијерејском синоду СПЦ.

6. август 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у Петки и крстио Софију, кћерку свештеника Војислава Одовића;

- Посетио цркву Светог Димитрија у Лазаревцу;

- Посетио цркву у Вреоцима и крстио Николу.

7. август 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у манастиру Каленићу и рукоположио у чин ђакона Зорана Алексића;
- Служио бденије у манастиру Петковици.

8. август 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у манастиру Петковици, поводом храмовне славе;
- Осветио темеље за парохијски дом у Сиљевици.

9. август 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у Становима - Крагујевац, поводом храмовне славе и рукоположио у чин презвитера ђакона Зорана Алексића;
- Осветио парохијски дом у Рогојевцу.

11. август 2005:

- Примео директора Комбината *Колубара* из Лазаревца Драгана Томића и председника општине Лазаревац;
- Примео директора *Електроинумагије* у Крагујевцу.

12. август 2005:

- Примео у Лазаревцу директорку Републичког завода за заштиту споменика културе поводом одређивања локације новог парохијско - црквеног центра;
- Посетио манастир Вољавчу (припреме за прославу јубилеја - 200 година заседања Совјета).

13. август 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у Саборној цркви у Крагујевцу и парастос Александру Каровићу;
- Служио бденије у Саборној цркви у Крагујевцу.

14. август 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у Саборној цркви у Крагујевцу;
- Служио бденије у манастиру Никољу.

15. август 2005:

- Служио Свету архијерејску литургију у манастиру Никољу у Шаторњи, поводом храмовне славе манастирске капеле Светог архиђакона Стефана;

■ Посетио манастире Дивостин и Грнчарицу, поводом грађевинских радова.

16. август 2005:

■ Служио Свету архијерејску литургију у цркви Светог великомученика Георгија на Опленцу и парastos краљу Петру Првом Карађорђевићу поводом 84. годишњице смрти;

■ Присуствовао отварању легата сликара Николе Граовца на Опленцу.

17. август 2005:

■ Посетио манастир Брезовац;
■ Посетио цркву у Грбицама и дао упутства за изразу иконостаса;
■ Посетио манастир Никоље у Шаторњи;

■ Посетио манастир Вољавчу (припреме за прославу јубилеја - 200 година заседања Совјета).

18. август 2005:

■ Служио Свету архијерејску литургију у храму Светог Саве на Аеродрому - Крагујевац и обавио саборно литургијско крштење;

■ Служио бденије у манастиру Благовештењу Рудничком.

19. август 2005 - Преображење Господње:

■ Служио Свету архијерејску литургију у манастиру Благовештењу Рудничком.

20. август 2005:

■ Служио Свету архијерејску литургију у Саборној цркви у Крагујевцу.

21. август 2005:

■ Служио Свету архијерејску литургију у манастиру Дивостину;

■ Посетио манастир Вољавчу (припреме прославе јубилеја - 200 година заседања Совјета).

23. август 2005:

■ Одржао састанак са градоначелником Крагујевца и директором Републичког и Крагујевачког завода за заштиту споменика културе о организацији прославе јубилеја у манастиру Вољавчи - 200 година од заседања Совјета.

24. август 2005:

■ Учествовао на седници Патријаршијског управног одбора СПЦ.

25. август 2005:

■ Учествовао на седници Светог архијерејског синода СПЦ и

присуствовао пријему делегација у Патријаршији.

26. август 2005:

■ Посетио манастир Вољавчу (припреме прославе јубилеја - 200 година заседања Совјета).

27. август 2005:

■ Служио Свету архијерејску литургију у Саборној цркви у Крагујевцу;

■ Учествовао у прослави двестогодишњице обновљења српске државе у Великом Борку;

■ Посетио манастир Вољавчу (припреме прославе јубилеја - 200 година заседања Совјета);

■ Служио бденије у Саборној цркви у Крагујевцу.

28. август 2005 - Велика Госпојина:

■ Саслуживао, са патријархом српским Г. Павлом, на Светој архијерејској литургији и парастосу у манастиру Вољавчи, поводом прославе двестогодишњице првог заседања Правитељствујућег совјета у овом манастиру; присуствовао културно - уметничком програму поводом јубилеја; приредио ручак за учеснике свечане седнице Владе Републике Србије.

29. август 2005:

■ Служио Свету архијерејску литургију у Рековцу, поводом храмовне славе;

■ Посетио манастир Манастирак.

■ Учествовао у заједничкој трпези братства Саборног храма у Крагујевцу, поводом умировљења старешине храма, протојереја ставрофора Радована Чанчаревића кога је одликовао орденом Војска Карађорђа.

31. август 2005:

■ Примио Младена Павловића из Сан Галена (Швајцарска);

■ Присуствовао, у Патријаршији, додели ордена Светог Саве Константину Трандафиловићу, директору Компаније ИСС (САД);

■ Примио министра просвете у Влади Србије Слободана Вуксановића и др Милку Андрић;

■ Посетио манастир Дивостин, поводом грађевинских радова.

СЕПТЕМБАР

1. септембар 2005:

■ Служио Свету архијерејску литургију и Призив Светог Ду-

ха, поводом почетка школске године, у Богословији Светог Јована Златоустог у Крагујевцу и рукопожлио у чин ђаконана Марковића.

2. септембар 2005:

■ Присуствовао, са патријархом српским Г. Павлом, отварању изложбе икона *Прозор ка небу* у Конаку кнегиње Љубице у Београду.

3. септембар 2005:

■ Служио Свету архијерејску литургију у манастиру Прерадовцу;

■ Посетио манастир Каленић.

4. септембар 2005:

■ Служио Свету архијерејску литургију у манастиру Тресијама и присуствовао отварању Првог сабора фрулаша;

■ Крстио, у Саборној цркви у Крагујевцу, Анастасију, кћерку ђаконана Филипа Јовановића.

5. септембар 2005:

■ Служио Свету архијерејску литургију у цркви Светог великомученика Георгија на Опленцу, поводом седамдесетпетогодишњице преноса земних остатака Војска Карађорђа у ову цркву.

■ Служио опело Милану Николићу, оцу др Радета Николића;

■ Присуствовао отварању изложбе икона у Конаку кнегиње Љубице у Београду.

6. септембар 2005:

■ Учествовао на седници Светог архијерејског синода СПЦ и, у делегацији Синода, посетио папског нунција у Београду.

8. септембар 2005:

■ Примио, у Патријаршији СПЦ, са патријархом српским Г. Павлом, председника Државне заједнице СЦГ Светозара Маровића и друге делегације.

9. септембар 2005:

■ Служио Свету архијерејску литургију у цркви на Бозману - Крагујевац и десетогодишњи парastos Ненаду Беговићу;

■ Примио делегацију Ловачког удружења Крагујевца.

10. септембар 2005:

■ Служио Свету архијерејску литургију у Саборној цркви у Крагујевцу;

■ Посетио село Дубоку - Добру Воду и одредио место за подизање нове цркве;

■ Уручио орден Војска Карађорђа Љубомиру Тимотијевићу, добротвору Саборне цркве у Крагујевцу.

■ Служио бденије у Саборној цркви у Крагујевцу.

11. септембар 2005:

■ Служио Свету архијерејску литургију у манастиру Јошаници, поводом храмовне славе манастирске капеле Сабора Срба светитеља, рукоположио ђакон Небојшу Младеновића у чин презвитера и произвео јеромонаха Јевтимија (Јутршу) у чин игумана.

12 - 15. септембар 2005:

■ Рад у Светом архијерејском синоду СПЦ

16. септембар 2005:

■ Обишао, са родбином, Опленач и манастире Дивостин и Никоље.

17. септембар 2005:

■ Служио Свету архијерејску литургију у Саборној цркви у Крагујевцу;

■ Присуствовао, са браћом и сестрама, парастосу родитељима.

18. септембар 2005:

■ Служио Свету архијерејску литургију у манастиру Манастирку

и поставио јеромонаха Никодима за житеља манастира;

■ Крстио, у Саборној цркви у Крагујевцу, Момчила и Александра Тошића.

19. септембар 2005:

■ Служио Свету архијерејску литургију у манастиру Благовештењу Рудничком, поводом храмовне славе манастирске капеле Чуда архангела Михаила;

■ Посетио манастир Петковицу;

■ Примио Николу Бороту из САД-а.

21. септембар - Мала Госпојина:

■ Служио Свету архијерејску литургију у цркви Рођења Пресвете Богородице у Тополи, поводом храмовне славе и учествовао у прослави Дана општине Топола.

■ Примио директоре Генекса Милорада Савићевића и Војислава Гобелића и градоначелника Крагујевца Верољуба Стевановића.

23. септембар 2005:

■ Учествовао на седници Светог архијерејског синода Српске православне цркве.

24. септембар 2005:

■ Осветио, на молбу патријарха српског Г. Павла, халу за производњу конзерви у Земуну.

25. септембар 2005:

■ Служио Свету архијерејску литургију и осветио, по чину малог освећења, цркву Рођења Пресвете Богородице у Доњем Крчину.

26. септембар 2005:

■ Служио бденија са сатницама и изношењем Часног крста у Саборној цркви у Крагујевцу.

27. септембар 2005 - Крстовдан:

■ Служио Свету архијерејску литургију у Саборној цркви у Крагујевцу и рукоположио Мирољуба Миладиновића у чин ђакон.

29. септембар 2005:

■ У Народном музеју у Београду, присуствовао додели књижевне награде *Тројеручица* митрополиту Амфилохију и руском песнику А. А. Вазнесенском.

30. септембар 2005:

■ У Патријаршији СПЦ, са патријархом српским Г. Павлом, присуствовао пријему бившег и новог амбасадора Аустрије у Београду.

Нови живопис цркве у Чумићу

СВЕШТЕНИЦИ И ЋАКОНИ ШУМАДИЈСКЕ ЕПАРХИЈЕ РУКОПОЛОЖЕНИ ОД ЕПИСКОПА ШУМАДИЈСКОГ Г. ЈОВАНА 2003 - 2005.

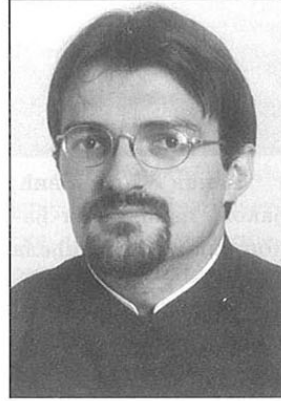
Ратко Аврамовић, јереј, парох Дубонске парохије, Арх. нам. младеновачко. Рукоположен у чин ђакона 6. маја 2003. у храму Светог великомученика Георгија у Тополи - Опле-нац, у чин презвитера 11. маја 2003. у храму Светог оца Николаја у Сибници. Рођен 20. јула 1981. у Београду.

Милан Живановић, јереј, парох Драгобра-ћанске парохије, Арх. нам. крагујевачко. Ру-коположен у чин ђакона 11. маја 2003. у храму Светог оца Николаја у Сибници, у чин презви-тера 12. маја 2003. у хра-му Светог Василија Острошког у Великој Сутубини. Рођен 2. јула 1977. у Крагујевцу.

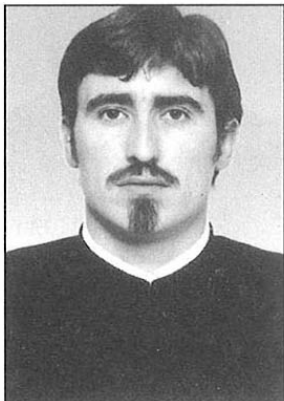
Милош Антоније-вић, јереј, парох Секу-ричке парохије, Арх. нам. левачко. Рукопо-ложен у чин ђакона 5. јула 2003. у храму Ваве-дења манастира Кале-нића, у чин презвитера 6. јула 2003. у храму Преподобне матере Па-раскеве у Течићу. Рођен 5. маја 1981. у Светоза-реву (Јагодина).

Срећко Зечевић, је-реј, парох Осме парохије крагујевачке при храму Успења Богородице, Арх. нам. крагујевачко. Руко-положен у чин ђакона 2. августа 2003. у храма Светог Илије у Горњој Трнави, у чин презвитера 9. августа 2003. у храму Светог Пантелејмона у Крагујевцу. Рођен 8. мар-та 1973. у Чачку.

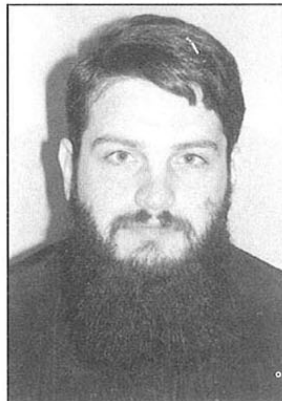
Бранислав Борота, јереј, парох Друге па-рохије аранђеловачке при храму Светих апо-стола Петра и Павла, Арх. нам. орашачко. Рукоположен у чин презвитера 12. октобра 2003. у храму Светог Арханђела Гаврила у Буковику - Аранђело-вац. Рођен 7. маја 1972. у Карловцу.

Дејан Лукић, јереј, парох Друге бресничке парохије у Крагујевцу, Арх. нам. крагујевачко. Рукоположен у чин ђа-кона 24. новембра 2003. у храму Успења Богороди-це у Крагујевцу, у чин презвитера 26. новембра 2003. у храму Светог Јо-вана Златоустог у Крагу-јевцу. Рођен 31. октобра 1975. у Бајиној Башти.

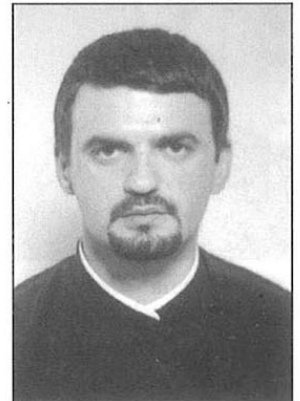
Зоран Радојевић, је-реј, парох Шесте лазаре-вачке парохије, Арх. нам. колубарско. Рукополо-жен у чин ђакона 26. но-вембра 2003. у храму Све-тог Јована Златоустог у Крагујевцу, у чин презви-тера 4. децембра 2003. у храму Ваведена Пресве-те Богородице манастира Каленића. Рођен 9. јануа-ра 1978. у Лазаревцу.

Градимир Милоје-вић, ђакон, парохијски ђакон храма Рођења Пресвете Богородице у Тополи, Архијерејско намесништво опленач-ко. Рукоположен у чин ђакона 4. јануара 2004. у храму Успења Пре-свете Богородице у Крагујевцу. Рођен 10. октобра 1973. у Кру-шевцу.

Дејан Динић, јереј, парох Клокачке паро-хије, Архијерејско на-месништво опленачко. Рукоположен у чин ђа-кона 5. јула 2004. у храму Ваведена Пре-свете Богородице ма-настира Каленића, у чин презвитера 6. јула 2004. у истом храму. Рођен 23. новембра 1978. у Тољевцу.

Горан Мићић, јереј, парох Друге парохије при храму Преподобне Параскеве у Крагујевцу, Арх. нам. крагујевачко. Рукоположен у чин ђа-кона 31. јула 2004. у хра-му Успења Богородице у Лужницама, у чин през-витера 8. августа 2004. у храму Свете Петке у Поточцу. Рођен 8. сеп-тембра 1975. у Шапцу.

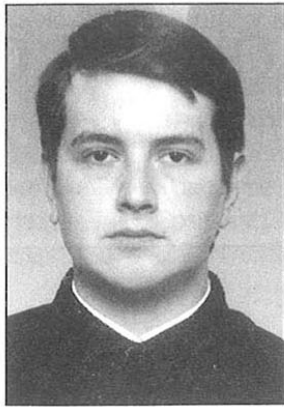
Александар Петровић, јереј, парох Треће тополске парохије, Арх. нам. опленачко. Рукоположен у чин ђаконa 8. августа 2004. у храму Свете Петке у Поточцу, у чин презвитера 15. августа 2004. у храму Светог архиђаконa Стефана манастира Никоља у Шаторњи. Рођен 12. марта 1982. у Крушевцу.

Ненад Јовановић, ђакон, парохијски ђакон храма Арханђела Гаврила у Аранђеловцу, Арх. нам. орашачко. Рукоположен у чин ђаконa 1. септембра 2004. у храму Светог Јована Златоустог у Крагујевачкој богословији. Рођен 19. априла 1980. у Светозареву марта (Јагодина).

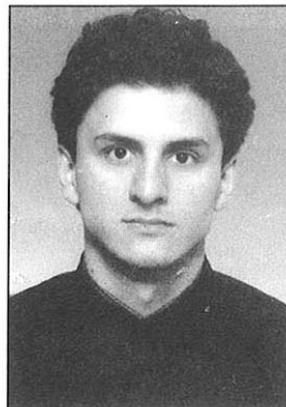
Дејан Миленковић, јереј, парох Парцанске парохије, Арх. нам. темнићко. Рукоположен у чин ђаконa 16. новембра 2004. у храму Успења Пресвете Богородице у Крагујевцу, у чин презвитера 20. новембра 2004. у храму Светог Луке манастира Бошњана. Рођен 1. априла 1978. у Крушевцу.

Филип Јовановић, ђакон, парохијски ђакон храма Успења Пресвете Богородице у Крагујевцу и писар Епархијског управног одбора Шумадијске епархије. Рукоположен у чин ђаконa 20. новембра 2004. у храму Светог јеванђелисте Луке манастира Бошњана. Рођен 2. новембра 1979. у Крушевцу.

Рајко Стефановић, протонамесник, секретар Црквеног суда Епархије шумадијске и професор Богословије Светог Јована Златоустог у Крагујевцу. Рукоположен у чин презвитера 22. новембра 2004. у храму Рођења Пресвете Богородице у Тополи. Рођен 1. јануара 1973. у Ивањици.

Небојша Јаковљевић, ђакон, парохијски ђакон храма Успења Пресвете Богородице у Крагујевцу и писар Епархијског управног одбора Шумадијске епархије. Рукоположен у чин ђаконa 26. новембра 2004. у храму Светог Јована Златоустог у Крагујевцу. Рођен 20. септембра 1982. у Крагујевцу.

Владан Јовановић, јереј, парох Рабровачке парохије, Арх. нам. младеновачко. Рукоположен у чин ђаконa 27. новембра 2004. у храму Рођења Богородице у Баточини, у чин презвитера 28. новембра 2004. у храму Успења Пресвете Богородице у Крагујевцу. Рођен 14. јуна 1981. у Смедеревској Паланци.

Драган Икић, јереј, парох Прве азањске парохије при храму Светих Косме и Дамјана, Архијерејско намесништво јасеничко. Рукоположен у чин презвитера 14. јануара 2005. године у храму Силаска Светог Духа - Старој цркви у Крагујевцу. Рођен 10. маја 1971. године у Београду.

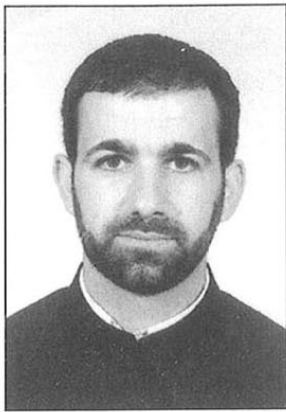
Владимир Стојковић, јереј, парох Прве лазаревачке парохије, Архијерејско намесништво колубарско - посавско. Рукоположен у чин презвитера 16. јануара 2005. године у храму Светог великомученика Димитрија у Лазаревцу. Рођен 15. августа 1977. године у Рашкој.

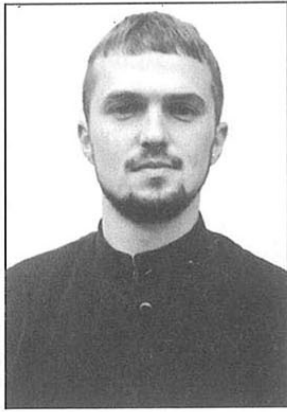
Милан Матић, јереј, парох Јунковачке парохије, Арх. нам. колубарско - посавско. Рукоположен у чин ђаконa 16. јануара 2005. у храму Светог великомученика Димитрија у Лазаревцу, у чин презвитера 1. фебруара 2005. у храму Светог Димитрија у Крагујевцу. Рођен 28. октобра 1979. у Лазаревцу

Срђан Миленковић, ђакон, парохијски ђакон храма Успења Пресвете Богородице у Варварину, Архијерејско намесништво темнићко. Рукоположен у чин ђакона 30. јануара 2005. године у храму Силаска Светог Духа у Горњем Катуну. Рођен 5. априла 1980. године у Крушевцу

Зоран Врбашки, ђакон, парохијски ђакон храма Светог велкомученика Димитрија у Лазаревцу, Архијерејско намесништво колубарско - посавско. Рукоположен у чин ђакона 31. јануара 2005. у храму Светог великомученика Димитрија у Лазаревцу. Рођен 21. јануара 1976. у Београду.

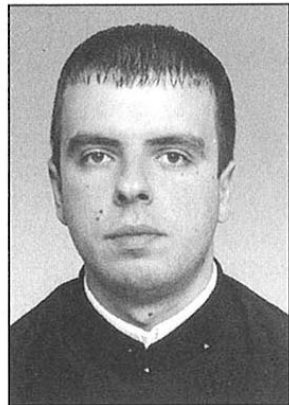
Владимир Ћировић, јереј, парох Ресничке парохије, Арх. нам. крагујевачко. Рукоположен у чин ђакона 14. фебруара 2005. у храму Силаска Светог Духа у Крагујевцу, у чин презвитера 15. фебруара 2005. у храму Вазнесења Господњег у Орашцу. Рођен 30. јануара 1981. у Ужицу.

Александар Гајић, јереј, парох Драгоцветске парохије, Архијерејско намесништво беличко. Рукоположен у чин ђакона 21. фебруара 2005. у храму Светог великомученика Димитрија у Крагујевцу, у чин презвитера 22. фебруара у истом храму. Рођен 30. маја 1976. у Параћину.

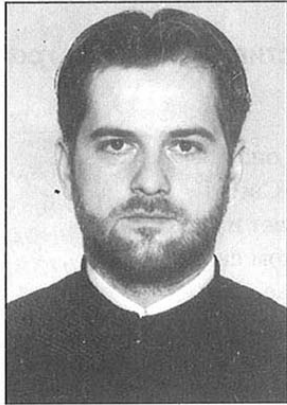
Милан Петровић, јереј, парох Грбичке парохије, Арх. нам. крагујевачко. Рукоположен у чин ђакона 9. марта 2005. године у храму Светог Димитрија у Крагујевцу, у чин презвитера 10. марта 2005. у храму Силаска Светог Духа у Крагујевцу. Рођен 1. јуна 1977. године у Крагујевцу.

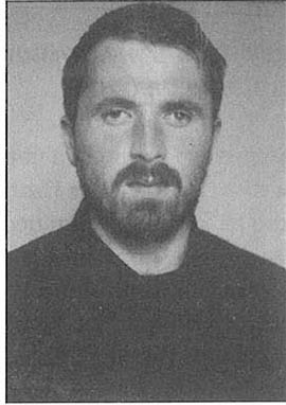
Слободан Сенић, ђакон, парохијски ђакон храма Преображења Господњег у Смедеревској Паланци, Арх. нам. јасеничко. Рукоположен у чин ђакона 10. марта 2005. у храму Преображења Господњег у Смедеревској Паланци. Рођен 13. новембра 1977. у Смедеревској Паланци.

Срђан Ковачевић, јереј, парох Друге азањске парохије, Арх. нам. јасеничко. Рукоположен у чин ђакона 10. марта 2005. у храму Силаска Светог Духа у Крагујевцу, у чин презвитера 13. марта 2005. у храму Светих бесребреника Косме и Дамјана у Азањи. Рођен 3. децембра 1973. у Јагодини.

Иван Јовановић, јереј, парох Превешке парохије, Арх. нам. левачко. Рукоположен у чин ђакона 19. марта 2005. у храму Светог Симона Монаха манастира Прерадовца, у чин презвитера 20. марта 2005. у храму Ваведења Пресвете Богородице манастира Каленића. Рођен 10. октобра 1977. у Крушевцу.

Иван Цветковић, јереј, парох Дубочке парохије, Арх. нам. беличко. Рукоположен у чин ђакона 1. јула 2005. у храму Светог оца Николаја манастира Никоља у Шаторњи, у чин презвитера 2. јула 2005. у храму Светог апостола Јакова у Дубокој. Рођен 5. фебруара 1980. у Крагујевцу.

Зоран Алексић, јереј, парох Јеловичке парохије, Арх. нам. орашачко. Рукоположен у чин ђакона 7. августа 2005. у храму Ваведења Богородице манастира Каленића, у чин презвитера 9. августа 2005. у храму Светог Пантелејмона у Крагујевцу. Рођен 23. септембра 1970. у Аранђеловцу.

Ненад Марковић, ђакон, на одслужењу војног рока. Рукоположен у чин ђакона 1. септембра 2005. године у храму Светог Јована Златоустог у Крагујевачкој богословији. Рођен 6. августа 1979. године у Смедеревској Паланци.

Небојша Младеновић, јереј, парох Четврте јагодинске парохије при храму Светих апостола Петра и Павла, Арх. нам. беличко. Рукоположен у чин презвитера 11. септембра 2005. у храму Светог Николаја манастира Јошанице. Рођен 23. маја 1970. у Јагодини.

Мирољуб Миладиновић, ђакон, парохијски ђакон храма Свете Петке у Крагујевцу, Арх. нам. крагујевачко. Рукоположен у чин ђакона 27. септембра 2005. у храму Успења Пресвете Богородице у Крагујевцу. Рођен 16. марта 1958. у Крагујевцу.

Александар Јовановић, јереј, парох Друге корићанске парохије, Арх. нам. крагујевачко. Рукоположен у чин презвитера 3. октобра 2005. године у храму Успења Пресвете Богородице у Крагујевцу. Рођен 7. маја 1977. године у Крушевцу.

Свети Јован Златоусти о свештенству

ОНИ БДИЈУ НАД ДУШАМА ВАШИМ, ПОШТО ЋЕ ОДГОВАРАТИ ЗА ЊИХ

Онај ко се моли за читаву васељену и умилиствљује Бога за грехе свих људи, не само живих, него и умрлих, какав он треба да буде?

Сматрам да је за овакву молитву недовољна чак и она смелост коју су пред Богом имали Мојсије и Илија. Свештеник се тако обраћа Богу, као да му је поверен цео свет и као да је сам он свима отац. Он усрдно моли да по целом свету престану ратови и буње, да завлада мир и благостање, да брзо прође свака невоља у коју су запали појединци и читави народи. Због тога сам он треба онолико да превазилази свакога за кога се моли, колико покровитељ треба да превазилази оне што су под његовим покровитељством. А када он призива Светог Духа и врши страшну жртву, када се често дотиче Владара свију, реци ми, са киме ћемо га тада упоредити? Какву ћемо од њега захтевати чистоту и какву побожност? Размисли, какве треба да буду руке које врше ову службу, какав треба да буде језик који изговара такве речи, колико чиста и света треба да буде душа која прима такву благодат Духа? Тада и анђели стоје пред свештеником и читаво мноштво небеских сила испуњава место око жртвеника и поје славу и част Ономе Који лежи на њему. (...)

Свештеникова душа треба да сија као светлост која обасјава васељену, а моју душу због нечистоте савести обавија такав мрак да она, увек пребивајући у томе мраку, никада не може смело погледати свога Владику. Свештеници су со земљи (Мт 5, 13), а моју неразумност и неискуство може ли ико поднети као ти, јер ти си навикао да ме прекомерно волиш? Не само што свештеник мора бити чист будући да се

Пастир стоји са анђелима, слави Бога са анђелима, узноси жртву на горњи жртвеник, свештенодејствује са Христом, обнавља твар, успоставља лик Божји, ствара за горњи свет, боље рећи, чини друге боговима.

Григорије Богослов

удостојио великог служења, него мора бити и веома разуман и искусан у многим стварима, мора познавати све овоземаљске бриге исто као и они који су њима оптерећени, истовремено мора бити слободан од свих брига више него монаси који живе у градовима, јер људи који њему долазе имају жене, васпитавају децу, имају слуге, окружени су великим богатством, на важном су положају у друштву, имају власт. Зато свештеник треба да буде многостран. Многостран, али не лукав, не ласкав, не лицемер. Он треба да има велику слободу и смелост, али истовремено да уме и попустити када је то на корист, када околности то захтевају. Треба да буде кротак и уједно строг. Не треба се према свим потчињенима опходити на исти начин, као што ни лекар не лечи све болеснике истим лековима, као што кормилар не користи само једно средство у борби против ветрова. И брод Цркве љуљају непрестане буре, а оне се не подижу само споља, него се рађају и изнутра, тако да свештеник мора испољити велику опрезност и пажњу. ■

Света Литургија у Манастирку

Храмовна слава у Прерадовцу

Освећење крстова у Драгобраћи
Слика десно: Призив Светог Духа у крагујевачкој
Богословији

Епископ шумадијски Г. Јован у рачанској
цркви

